

№. 182

BODUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

00000

KALENDARZYK

- 2 N Nawiedz. N. M. P.
- 3 P Anatol. i Heilot.
- 4 W Józefa Kalasant.
- 5 S Antoniego Zak. W.
- 6 C Izajasza Pr.
- 7 P † Cyrylla i Metod.
- 8 S Elżbiety Kr. Wd.

Cena prenumeraty:
w Łodzi

Kwartalnie Mk 1890
Miesięcznie „ 650.
za roznośnienie
70 mk. miesięcznie
Z przes. poczt.

Kwartalnie mk. 2250
Miesięcznie „ 750
poza Łodzią egz. 32

w Ameryce
1/2 dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 69.594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

REDAKCJA

w ŁODZI

Al, Kościuszki 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek, dnia 6 lipca 1922 roku

Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50%
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar, administracja nie odpowiada.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Uroczyste objęcie G. Śląska.

(wp) Uroczysty akt objęcia Górnego Śląska, który miał się odbyć 8 b. m., został odłożony do dnia 16 b. m. Na uroczystość tę udadzą się prezydent ministrów i niektórzy ministrowie.

Depesza p. Narutowicza

(wp) Min. Narutowicz, wysłał do prezydenta ministrów republiki francuskiej depeszę treści następującej: Naczelnik Państwa powierzył mi tekę ministra spraw zagranicznych. Pragnę zapewnić Waszą Ekszelencję, iż pójdę śladem mego poprzednika, oraz będę podtrzymywał i wzmacniał nasz sojusz, który odpowiada tak wiernie interesom obu krajów, oraz łączy nas tradycją—przyjaźnią. Jestem pewien, że współpraca ta, tak już ściśła, będzie nadal podstawą w wysiłkach zmierzających do rozwiązania rozwoju problemów, których rozstrzygnięcie jest niezbędne, zarówno dla pacyfikacji, jak i ekonomii, oraz odbudowy Europy na podstawie istniejących traktatów.

(—) Narutowicz.

W odpowiedzi na depeszę p. ministra spraw zagranicznych Narutowicza do prezydenta republiki francuskiej, Poincaré, nadesłał depeszę p. ministrowi Narutowiczowi treści następującej: Dziękuję Panu za zawarte w depeszy Pańskiej serdeczne zapewnienia, które mnie bardzo wzruszyły. Stosunek odwiecznej przyjaźni, który istnieje między Francją i Polską, znalazł wyraz w sojuszu, który stwierdza z jedną z najbardziej trwałych gwarancji powszechnego pokoju. Może Pan być pewien, że będę szczęśliwy, współpracując z Panem w tym duchu, czyli dla podtrzymania węzłów łączących nasze oba kraje, w imieniu wspólnej pomyślności, która jest jedną z podstawowych warunków gospodarczej odbudowy Europy. (—) Poincaré.

Rokowania polsko-niemieckie.

(wp) 7 b. m. wyjeżdża z Berlina do Warszawy niemiecka komisja pod przewodnictwem Stockhammera kierownika referatu polskiego Dirksena celem podjęcia rokowań handlowych polsko-niemieckich. (10)

Represje sawieckie.

(wp) Stwierdzono, że metropolita ks. Ciepłak nie został aresztowany, ale zobowiązany do nieopuszczania Piotrogradu.

Poselstwo polskie w Charkowie przesłało komisarjatu zagranicznemu notę o aresztowaniu ks. Łukasza, proboszcza z Bau za kontrowersyjny opór przy rabunku kościoła.

W więzieniu kijowskim zmarł na tyfus 12-ty więzień polski Walerjan Ganiprowski. 10

Optymizm czy brak programu.

(Wczorajsze ekspozje p. Sliwińskiego — w skróceniu).

Wysoki Sejmie! Rząd który ma zaszczyt przedstawić się wysokiemu Sejmowi, utworzony skutkiem okoliczności, niepozwalających na powołanie gabinetu z łona stronnictw Sejmu, musi liczyć się z warunkami, w których przyszedł do władzy i z sytuacją, wywołaną drugim przesileniem. Ostrożność w wystąpieniach, przeczność w działaniu, unikanie wszelkiego rodzaju eksperymentów, utrzymanie ładów w państwie i pokojowych z sąsiedziami stosunków—oto wytyczne, którymi Rząd przede wszystkim powodować się będzie. Jako Rząd pozapartyjny gotów jest słuchać opinii i żądań wszystkich bez wyjątku stronnictw, ale kierować się będzie wyłącznie interesem państwa (brawa).

Przechodząc z kolei do przedstawicieli sytuacji finansowej państwa muszę powiedzieć zgóry, że sytuacja ta daleka jest od pomyślności. Zilustrować to można tylko cyframi. Według budżetu, złożonego wysokiemu Sejmowi w końcu marca r.b., deficyt budżetowy w roku bieżącym miał wynieść 132 miljarde marek, tymczasem już ustalony deficyt wynosi 400 miliardów marek. Suma ta może jeszcze znacznie się powiększyć i to niezależnie od wahań walutowych. Na pokrycie tego olbrzymiego niedoboru zostało przewidzianych 127 miliardów w projektowanych nadwyżkach zróżnicowanych poborów. Cała pozostała część niedoboru miała być pokryta podług zamierzeń b. ministra skarbu przez pożyczkę zagraniczną lub też w razie niemożności jej otrzymania przez dalszą emisję biletów skarbowych i powiększenie zadłużenia w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej. (poseł Szybiłko ładnie matkował p. Michalski).

Ze swej strony ograniczę się do zwięzłego przedstawienia sprawy pożyczki zagranicznej.

Pożyczka ta miała być oparta na projekcie wydzierżawienia monopolu tytoniowego. Wprowadzenie w życie ustawy o monopolu tytoniowym w okresie trzyletnim wymagałoby inwestycji od 90 do 100 miliardów marek. W ten sposób cały spodziewany dochód jednoletni byłby unieruchomiony w nowym przedsiębiorstwie państwowym. Żadnego określenia projektu w formie pisemnej co do eksploatacji monopolu przez kapitał zagraniczny nowy rząd nie zastał.

Wobec braku opracowania zarówno sprawy objęcia monopolu we własną eksploatację (protesty i okrzyki na prawicy. Poseł Baworowski: To kpiny, mów pan o programie! Krytykuje tylko Poseł Lewandowski: Ładnie pan zacytował) jak też przy pomocy spółki akcyjnej, nie podobieństwem jest w tej chwili wyrazić opinii o tej zasadniczej i tak wielkiej dla skarbu państwa sprawie (?) Musi być ona poddana dalszym badaniom i wtedy dopiero rząd będzie w stanie wyrobić sobie o niej należyte zdanie. (2)

Nasuwa się jednak od razu poważna wątpliwość, skąd weźmiemy pieniądze niezbędne

na uruchomienie monopolu? Tak więc siłą rzeczy sprawa pożyczki zagranicznej, opartej na monopolu tytoniowym, musi być odroczone (okrzyki i protesty na prawicy). (Poco więc było wprowadzać monopol? P.R.)

Wobec tej niesłychanie trudnej sytuacji finansowej, nie będzie można uniknąć dalszej emisji banknotów.

Musimy stworzyć ograniczony, jasny i celowy program finansowy, rozłożony na dłuższy okres czasu. Musimy opierać nasze zamierzenia budżetowe na własnych siłach, na rozbudowie systemu podatkowego w całej jego rozciągłości. Podstawą sanacji będzie rozbudowa i uproszczenie systemu podatkowego, obowiązującego obecnie. Społeczeństwo, które wiele żąda od Państwa, wiele państwu dać musi. Nim budżet państwa doprowadzony zostanie do równowagi będziemy codziennie musieli walczyć z tendencją dalszej inflacji, ograniczyć się ogromnie w naszych wszystkich potrzebach, jak już nadmieniałem, życie gospodarcze przystosować konsekwentnie do środków, jakimi naród rozporządza.

System oszczędnościowy nie może jednak pozbawić przemysłu naszego najkonieczniejszych środków obrotowych, których brak powstrzymałby działalność warsztatów pracy i odebrałby masom pracującym zarobek.

Dalsza odbudowa kraju rozwiązanie palącej sprawy mieszkaniowej w miastach, ulepszenie sieci kolejowej—oto zadania, którym Rząd najbaczniejszą poświeci uwagę. Z mniejszą troską zajmie się Rząd reformą rolną, natrafiającą dotąd na liczne trudności przy jej urzeczywistnieniu.

Dbalność o podniesienie produkcji rolnej i wydajność warsztatów rolnych, propagowanie oświaty i kultury rolniczej, ułatwienie rolnikom w miarę sił i możliwości zaopatrzenie się w kapitał obrotowy i nawozy sztuczne—też również w najbliższych zamiarach Rządu (brawa). (Poseł Rosset: Cudownie!).

P. Sliwiński wspominał następnie o konieczności popierania zamierzanego szkolnictwa oraz o konieczności poprawy bytu pracowników państwowych oraz pomocy masom pracowniczym w zwalczaniu drożyzny.

W Polsce każdy obywatel bez względu na swą narodowość, wyznanie, przynależność do tej czy innej klasy społecznej, musi się czuć równo uprawnionym i wolnym obywatelem, (no. w Wilnie, PR) korzystać swobodnie z pełni wszystkich praw istniejących i zarazem spełniać wszystkie obowiązki, które nakłada nań państwo (brawa).

Wobec mniejszości narodowych, zagwarantowane w uchwałach przez wysoki Sejm konstytucyjne prawa będą ściśle przez Rząd przestrzegane (brawa). Wszczególności podczas zapowiedzianych wkrótce wyborów Rząd przestrzegać będzie wolności wszystkich obywateli, aby wielkiemu aktowi, mającemu powołać nową władzę prawniczą, zapewnić ze swej strony całkowitą bezstronność (1)

WPLYWY ŻYDOWSKIE W NIEMCZECH

Pod tym tytułem lipska „Allg. Evang. Luth. Kirchenzeitung“ powtarza za amerykańską gazetą „Kirchl. Zeitschrift“ o tak nadzwyczajnym rozwieleniu się żydostwa w państwie niemieckim że wymaga ono albo natychmiastowej reakcji albo też wiadomości i dane cyfrowe tam podane nie są dostatecznie poważne aby zasługiwały na uwagę.

Powtarzamy niektóre z tych cyfr na odpowiedzialność wyżej wymienionych gazet.

Pod tytułem „Der jüdische Einfluss in Deutschland“ ukazała się w r. 1920 mała broszurka Bernarda Funka, oparta na urzędowych i naukowych źródłach. Wyjmujemy z niej niektóre dane statystyczne.

Więc na 1000 mieszkańców na roli pracowało 111 Niemców i 1,1 żyd. W przemyśle rzemiośle i górnictwie na 138 Niemców—34 żydów; stosunek wszakże właścicieli i kierowników jest wręcz odmienny, albowiem na 32 Niemców przypada tu 32 żydów i na 13 niemieckich kupców—25 żydowskich.

W czystym handlu (bez kombinacji z wytwórczością) na 9,7 właścicieli Niemców przypada 133 żydów; na 14 pracowników handlowych niemieckich—110 żydowskich a na 4,2 robotników Niemców z branży handlowej—tylko 2 żydów.

W dziedzinie komunikacji wogóle: na 11'6 Niemców—0,8 żydów, w kolejarstwie na 11 Niemców—0,6 żydów.

Właściciele (lub kierownicy) restauracji szynków, domów zajezdnych itd na 3,6 Niemców 5,3 żydów.

Charakterystycznym jest stosunek studentów w latach wojny. W r. 1915 na 74 Niemców przypadało 556 żydów 1916 na 81—587 i w r. 1917 na 111—662 Z tego widać że, kiedy młodzież niemiecka poszła do szeregów walczących na froncie, żydzi przygotowywali się również do zawojowania Niemiec na drodze pokojowej.

W r. 1917 w metalowych towarzystwach akcyjnych, pracujących dla celów wojennych było 87 proc. a w takichże instytucjach skórzanym—98 proc. żydów. Te ostatnie w r. 1918 przyniosły swoim akcjonariuszom „drobnostkę“ bo tylko... 2640 marek na każde 100 marek kapitału akcyjnego!

W bankowości i wogóle w dziedzinie pieniężnej stosunek żydów do Niemców wyraża się w cyfrach 44,5: 0,1; dyrektorowie instytucji żydzi do Niemców mają się jak 24 do 01.

Bank państwa „Reichsbank“ powstał w r. 1874 jako instytucja prywatna pod nadzorem rządu. założycielami byli: 11 żydów i 4 „innych“.

W radzie rewolucyjnej zasiadło 17 proc. Niemców i 83 proc. żydów. Wśród przywódców socjalistów niezawisłych 65 proc. i u komunistów 87 proc. żydów.

Prasa niemiecka posiada tylko 5 proc. organów pod kierownictwem li tylko Niemców Żydzi jawnie kierują 86 proc. czasopism 60 proc. zaś pozostałe są pod przeważnym wpływem żydowskich pisarzy.

Z 806 członków związku wydawców jest 365 żydów, W r. 1919 ukazało się 3242 czasopism z czego 1154 było wydanych przez żydów. W podziale na gatęzie przypada na żydów wydawnictw: prawniczych 61 proc. ekonomicznych 55 proc. medycznych 82 proc. filozoficznych 62 proc. handlowych 59 proc. muzykalnych 56 proc. teatralnych 71 proc. wychowawczych 46 proc. studenckich 55 proc. i wolno artystycznych 75 proc.

To samo dzieje się z wydawnictwami książkowymi, wobec czego stoimy wobec faktu iż żydzi stanowiący 1 proc. ludności całego państwa, posiadają 38 razy większy wpływ na rozwój ducha narodu niż Niemcy.

W ostatecznym wywodzie „Kirchl. Zeitschrift“ stwierdza, że pod żydowską kontrolą

znajdują się dziś w Niemczech: towarzystwa akcyjne, handel dziełami sztuki, krytyka kine matografy malarstwo, mody literatura pornograficzna, muzyka, młynarstwo medycyna prasa, magistratura rząd szkolnictwo spirytualja agencje, teatry, uniwersytety, handel bydlętem domy towarów. ubezpieczenia, papierosy.

Skoro się zważy rolę jaką żyd współczesny odgrywa w życiu narodu niemieckiego, to łatwo zrozumieć wiele zjawisk, które obecnie

jako ciemna zagadka wydają się obserwatorowi

Jeżeli w Niemczech żydzi przy 1 proc. ludności i przy takiej przezorności i kulturze umieli tak bardzo zawładnąć wszystkimi dziedzinami życia politycznego społecznego, duchowego i gospodarczego, to w jakim straszliwym niebezpieczeństwie pozostaje Polska, która ma ich, co najmniej 10 razy tyle i która nie posiada w swej kulturze, przemyśle i handlu tyle odporności co Niemcy? 9

Związki zawodowe.

II

Jak zaznaczyliśmy poprzednio, Związki Zawodowe obejmować powinny tylko pewną ściśle określoną kategorię pracowników. Kategorię określa samo przez się zawód, w którym oni pracują, albowiem od zawodu tego, któremu się oni oddają, zależą ich interesy, ich potrzeby, a co za tem idzie wymagania, jakie stawiać mogą, ewentualnie muszą swym pracodawcom. Łatwo zrozumieć że iane będą postulaty pracowników n. p.: włókienniczych, a inne farmaceutycznych.

W każdym razie zakres działania Związków Zawodowych bezwarunkowo nie powinien nosić charakteru politycznego, powinien natomiast być wyłącznie społeczno-gospodarczy.

Związek Zawodowy w pierwszym rzędzie powinien stać na straży dobra pracownika, do bra nie tylko materialnego ale i duchowego. W sposób sprawiedliwy normować powinien wysokość zarobków pracowników, które powinny być takie, by pracownik mógł zaspokoić swoje potrzeby życiowe.

Charakterystyczną dla amerykańskich Związków Zawodowych jest ta okoliczność, że nie głoszą one walki przeciwko „burzom kapitalistom“ lecz celem ich jest tylko polepszenie bytu robotnika lub pracownika, zakładanie współdzielni, towarzystw wzajemnej pomocy, oszczędnościowo-zaliczkowych, ubezpieczeniowych, spółek zarobkowych i t. p. Strajki uważają tam za skrajną ostateczność, szkodliwą dla obu stron.

Amerykańskie Związki Zawodowe zajmują się moralnym i kulturalnym podniesieniem robotnika, a co zatem idzie racjonalną organizacją pracy — co wielokrotnie odbywa się w jaknajlepszej zgodzie z pracodawcą. Bywają wypadki, w których robotnicy wobec jakiegoś kryzysu ekonomicznego, gdy widzą że w fabryce jest nagromadzony duży zapas towaru, a ek sport jego jest mały, sami, przez związki, występują z propozycją czasowego obniżenia płacy lub ograniczenia produkcji.

Nic więc dziwnego, skoro amerykański tradunionista zachowuje się jako prawdziwy obywatel — dżentelmen, że amerykańscy pracodawcy w ankiecie, zainicjowanej przez rząd, zo

opinowali, że związkowi i robotnicy stanowią grupę robotników najlepiej kwalifikowanych najsuwniejszych, że wyróżniają się całkowicie od robotników, nienależących do związku przyczem zaznaczyli, że byt swój polepszają sposobami legalnymi, zwiększając codziennie swój zasób energii i szacunek dla siebie samych. Nikogo o poparcie nie prosili, składają się z elity klasy pracującej, Związki z wytrwałością, właściwą anglosasom, pozostali wierni swym hasłom i zmusili do szacunku najbardziej uprzedzonych przeciwników.

Ze tą drogą dopięto w Ameryce celu dowodzą tamtejsze stawki robotnicze, dowodzą urzędzenia społeczne, zaprowadzone przez samych fabrykantów, jak: opieka lekarska, specjalne sale odpoczynkowe, szkoły, kursy uzupełniające, kluby rozrywkowe i sportowe i wiele innych — a co najważniejsze organizacja pracy syst. Tayllora, rozpowszechni się co raz więcej. Organizacja ta polega na tem, że nie żąda się od robotnika, aby dał jak najwięcej, ale robotnik sam dąży do tego, aby jaknaj więcej dać i najwięcej zarabiać, a jedynym hasłem jest hasło: bez nadwyżżenia zdrowia. Na straży tego hasła stoją lekarze, odpowiednio przeprowadzone odpoczynki oraz majstro wie i inżynierowie, którzy nie odgrywają tam roli poganiaczy, lecz są opiekunami i instruktorami.

Zauważyć należy że w Ameryce, kraju milionów i pracy, ogólny dobrobyt zwiększa się z dnia na dzień, a ilość poszczególnych milionerów zmniejsza się. Należałoby wnioskować, że idzie tam ku równowadze pracy i kapitału drogą spokojnej ewolucji.

Czy może się tak stać w krajach, gdzie polityczni karierowicze robotników podburzają, powołując się na najniższe instykta ludzkie — jak to u nas bywa na wiecach — zamiast dążyć wszelkimi siłami do podniesienia ich poziomu etycznego i kulturalnego?

Czy może tak się stać w krajach, gdzie względy partyjno-polityczne górują nad ogólnym dobrem społecznym? (o)

Inż. FOLKIERSKI.

Prasa niemiecka o Naczelniku Państwa

Jako dalszy przyczynek do scharakteryzowania stanowiska Niemców, wobec Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, podajemy głos wychodzącej w Kwidzynie „Weichsel Zeitung“, która powiada m. i.

„Jest to nie tylko interesującym dla Niemiec, ale pośrednio obchodzi to prosto bardzo wiele Niemcy aby sobie należycie zdać sprawę z przyczyn obecnego przesilenia gabinetowego w Polsce. Albowiem marszałek Piłsudski walczy obecnie przeciwko nacjonalistycznej większości w Sejmie nie tylko o swoje stanowisko w Polsce, nie tylko o rozumniejszą politykę zagraniczną i wewnętrzną w kraju, ale także i przeciw zgubnemu wpływowi Poincarego na Polskę, który tenże trwale wymiera“.

Omówiwszy po swemu stanowisko narodowych demokratów i stronnictw, stanowiących z nimi blok narodowy i znaczenie Dmowskiego i Koriantego, w końcu zaznacza owe pismo.

„Upadek tego ma za stawa (Piłsudskie-

go) miałby nie tylko znaczenie dla Polski ale i dla Niemiec, które muszą żywo interesować się politycznymi stosunkami swego sąsiada. Piłsudski walczy powiększone przez Poincarego kredyty wojskowe. Jest on wrogiem wzmocnienia potęgi czynników wojskowych, (!) wie on, że Polska długo poślagnąć nie może z francuskim kursem i że znamię nacjonalistyczno-militarystycznym, gdyż ta polityka musi Polskę zrujnować. Jest on, jak już powiedziano zawziętym wrogiem Poincarego i już z tego powodu należałoby sobie życzyć, aby zatrzymał on górę w obecnym kryzysie rządowym i dla swej polityki zagranicznej i nowych wyborów zyskał gabinet, któryby stał po jego stronie.

Piłsudski jest dalej zwolennikiem autonomii Włna, Białorusi i Małopolski Wschodniej, życzy on sobie pokojowego rozwoju i dobrych stosunków z sąsiadami przedewszystkiem z Niemcami, podczas gdy jego przeciwnicy marzą o wszechpolskim państwie, potężnym, opartym o Francję. Mielimy nadzieję, że Piłsudski zwycięży. (10)

Interwencja w sprawie zajęć wileńskich

(wp) Klub sejmowy Zw. lud.—nar. wno- si w sprawie zajęć wileńskich interpelacje w Sejmie.

Wznowienie „Dziennika Gdańskiego“.

(wp) „Danz. Ztg.“ podaje wiadomość, że zawieszono zeszłego roku wydawnictwo „Dziennika Gdańskiego“ zostaje znowu wznowione.

Pismo to będzie uprawiało politykę pomorską — w przeciwieństwie do polityki wszechpolskiej „Gazety Gdańskiej“. Nowy organ będzie finansowany przez Bank Dyskontowy z Bydgoszczy.

Korespondent Wasz dowiadyuje się, że redakcję obejmie p. Cieszyński, który obecnie redaguje niemieckie wydanie „Gazety Gdańskiej“. Główną sprężyną „Dziennika Gdańskiego“ będzie ks. Kantak. Dziennik będzie drukowany w drukarni zjednoczonych wydawnictw pomorskich.

„Gazeta Gdańska“ zaś, której redakcja powierzona zostanie p. Paszkowskiemu, byłemu redaktorowi „Dziennika Poznańskiego“, drukowaną będzie w Drukarni Gdańskiej, przedsiębiorstwie Banku Zw. Spółek Zarobkowych. 10

Odnaczenie Paderewskiego.

(wp) Uniwersytet Columbia w Nowym Jorku odznaczył I. J. Paderewskiego stopniem honorowego doktora i doręczył mu dyplom i insygnia w obecności senatu i ciała profesorskiego, ambasadorów i ministrów państw sprzymierzonych i licznych członków kongresu, którzy na tę uroczystość umyślnie przybyli do Waszyngtonu. (10)

Sprawa p. Kiernika

(wp) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu miało być ogłoszone orzeczenie poselskiego sądu honorowego w sprawie posła Kiernika przeciw posłowi Staniszkisowi o Dojlidy.

Sąd złożony z p. Fichny (N P Rł.) jako przewodniczącego, p. Marka (P P S) i dra Tar-nawskiego (Zw L N) jako członków, wydał dnia 1-go b. m. orzeczenie przychylnie dla p. Kiernika.

Orzeczenie to skupiło całą uwagę na tym szczególe, że w chwili zezwolenia przez Urząd Ziemski na kupno Dojlid p. Kiernik był nieobecny, a zastępował go p. Makulski.

Udział p. Kiernika w założeniu Banku Polsko—Amerykańskiego i następnie niezwykłe powolne stanowisko Gł. Urz. Ziemsk. którego p. Kiernik był prezesem, wobec tego Banku jest niewatpliwy, a sprawozdanie Najw. Izby Kontroli Państwa więcej waży i głębiej wchodzi w sprawę niż ułamkowy wyrok sądu honorowego.

Lecz i ten wyrok przypomina zajście w trybunale sądu przysięgłych, gdzie przewodniczący podał oskarżonemu wyrok do wiadomości w taki sposób:

— Oskarżony, jesteś niewinny, ale nie rób tego drugi raz.

Wczorajsze posiedzenie Sejmu.

Expose. Brak programu. Caveant consules. czyli: p. Daszyński zaniepokojony. P. Stapiński za dyktaturą. Brak zaufania do nowego rządu.

WARSZAWA 5 (PAT) Marszałek oznajmił o mianowaniu nowego gabinetu ministrów, i odczytał orzeczenie sądu honorowego. w sprawie posła Kiernika.

Następnie zabrał głos prezydent Słiwiński (które to przemówienie podaliśmy osobno).

Po wygłoszeniu przemowy rozpoczęła się dyskusja.

Posel Głabiński (Z.L.N.) imieniem swego klubu oświadczył, że do Rządu p. Artura Słiwińskiego nie ma zaufania. Expose pana premiera zdaniem mówcy—poza banalną krytykę, poprzedniego rządu, będącą zlepkiem kilku frazesów, odznacza się zupełnym brakiem programu.

Mówca zaznacza, że rząd obecny podkopyje powagę władzy i rządu w społeczeństwie nie tylko na dziś, ale i zarazem nie daje żadnej rękojmi poszanowania i ochrony praw konstytucji.

Posel Daszyński stwierdza, że w ciągu 4 lat swego istnienia Sejm nie był w tak krytycznej chwili i żaden Rząd nie był w tak trudnym położeniu, jak rząd obecny ze względu na sytuację wewnętrzną i zewnętrzną, jak i na swe specjalne zadania, które musi wykonać. Wystarczy przypomnieć groźbę, jaką przedstawia dla Polski traktat zawarty w Rapallo.

Następnie, mówiąc o przyszłych wyborach, przypomina o ostrym przesileniu.

Polityka demokratyzmu staje się nakazem.

„Wasze groźby nowego przesilenia, to i granie z ogniem. Wszelkie próby rządów koalicyjnych są obecnie marzeniem i dlatego patrzcie na to, jak chcecie zrobić jeszcze jeden eksperyment na ciele Rzeczypospolitej zapewniamy was, że znajdziecie nas, t.j. lewicę i

centrum, znacznie silniej zespolonych dzisiaj aniżeli 5 tygodni temu.

Posel Dubanowicz w imieniu swego stronnictwa odmawia rządowi poparcia.

Posel Stapiński zaznacza, że rząd ten nie wydaje się zdolnym do sprostania obowiązkom. Mówca kończy zapewnieniem, że Naczelnik Państwa znajdzie sposoby, ażeby się nie cofnąć przed mafią pravicową (?) i kończy przemówienie okrzykiem na cześć Naczelnika Państwa.

Posel Skulski w imieniu klubu oświadcza, się przeciwko nowemu gabinetowi, który nie daje gwarancji prowadzenia racjonalnej gospodarki oraz polityki zagranicznej.

Posel Woźnicki zapewnia o całkowitem poparciu nowego rządu.

Posel Matakiewicz w imieniu swego klubu oświadcza, iż zrzeka się odpowiedzialności za wywołanie przesilenia. Klub jednak do tego rządu zaufania niema.

Posel Baworowski zaznacza, że *był* jego osobę pana Słiwińskiego wskazaną przez Naczelnika Państwa eksceptuje, jednakże poparcia udzielić mu nie może.

Posel Czerniewski oświadcza, że klub jego odmawia zaufania rządowi p. Słiwińskiego

Posel Tomaszewski również odmawia zaufania.

Posel Okoń oświadcza że gdyby rząd p. Słiwińskiego został obalony to lewica nie opuści do rządu prawicy na żadną cenę!

Na zasadzie porozumienia między prawicą i lewicą marszałek odroczył posiedzenie do jutra, do godz. 3-ej po południu. Na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia znajduje się dalszy ciąg rozprawy nad expose oraz trzecie czytanie ustawy o ordynacji wyborczej.

Obrady konferencji w Hadze.

Fantazje budżetowe delegacji sowieckiej.

HAGA 4 lipca. — Po kilkodziennych przedwstępnych rokowaniach przyszło dziś do właściwych rozpraw z delegacją rosyjską. Omawiano sprawę własności w Rosji.

W ciągu posiedzenia okazywali Rosjanie widoczną nerwowość. Kleynes spytał Litwinowa, co zarządziły władze sowieckie, celem przywrócenia prawa własności Rosji.

Litwinow przyrzekł przedłożyć listę obejmującą wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe, które mogą być kapitalistom oddane w dzierżawę, albo co do których kapitałiści mogą uzyskać koncesje.

Po południu wyczytał Sokolnikow Komisji Długów nadzwyczajny projekt rosyjskiego budżetu. Ten kunsztownie opracowany budżet czyni na pierwszy rzut oka wrażenie, iż życie gospodarcze Rosji może w najbliższym czasie osiągnąć wspaniałą rozkwit.

Dochoły na pierwsze dziewięć miesięcy r. 1922 wynosiły około 933 milj. 437 tys. rubli w złocie, wydatki zaś milijard 132 milj. 25 tys. w złocie. Z cyfr tych wynikałoby, że deficyt Rosji wynosi tylko 138 milj. 452 tys. rubli w złocie. Z wydatków przypada 23 proc. na odbudowę komunikacji, na armję 16 proc. na flotę 2 i pół proc., na oświatę 3 i pół proc. na zakup środków żywności 14 proc.

Tak idealnie przedstawia delegacja rosyjska wbrew wszelkiej rzeczywistości budżet rosyjski. Publiczną jest tajemnica, iż tak ten budżet oraz wszelkie zabiegi Delegacji Sowietów zmierzają tylko do jednego celu, a mianowicie jaknajszybszego uzyskania kredytów. Żąda ona w sprawie tej niezwłocznej odpowiedzi i oświadcza, że jest zdecydowana w razie nieuzyskania tej odpowiedzi opuścić Hagę.

Walka o republikę w Niemczech

STRAJK OGÓLNY W BERLINIE.

BERLIN (Polp) Wskutek strajku ekonomicznego zecerów od dwóch dni w Berlinie nie wychodzą pisma za wyjątkiem „Rothe Fahne“ i oficjalnego „Dziennika Wiadomości“. Wczoraj w związku z ogólnym strajkiem demonstracyjnym na rzecz podtrzymania ustawy o ochronie republiki wskazane pisma wyszły specjalnie w celu agitacji i nawoływania do strajku.

KOMUNISCI O ARESZTOWANIU PREZYDENTA REPUBLIKI BAWARSKIEJ.

BERLIN (A.P.) W Sejmie bawarskim złożył poseł komunistyczny Graf oświadczenie poparte dowodami, że prezydent republiki bawarskiej Kahr jest stałym członkiem tajnej organizacji „Konsul“ domagając się jednoznacznie w dłuższym przemówieniu natychmiastowego aresztowania prezidenta.

Bankructwo sowieców

MOSKWA (A.P. „Iswiestija“ zamieszcza dłuższy artykuł o toczących się obecnie w Genewie obradach i zaznacza przytem że zwrot wywłaszczonych zagranicznych wartości będzie aż do samego końca przedmiotem najbardziej zaciekłych walk. Według „Iswiestiji“ był kapitał zagraniczny w roku 1917 zaangażowany w Rosji na ogólną sumę 1987000000 w złocie oraz 256 milionów w różnych obligacjach, co obliczone na ruble sowieckie wynosiłoby 4 i pół kwintylionów, czyli sumę, która

nie zachodziła nawet jeszcze w astronomii. „Iswiestija“ kończy swój artykuł zapewnieniem, że naród rosyjski przynigdy nie zgodzi się na zwrot tak horrendalnie wysokich sum.

ANULOWANIE BANKNOTÓW.

MOSKWA (PAT) W styczniu 1923 roku rząd sowiecki zamierza anulować wszystkie banknoty wypuszczone do 1922 roku.

DRUKARNIA LUDOWA

— w Łodzi —
Przejazd Nr. 19.

2942K

Telefon 14—64

LOS

do kl. III niewykupione

w dniu dzisiejszym zostaną
rozsprzedane nowonabywcom.

Pamiętajcie o weteranach 63 roku

NA MARGINESIE.

Cezaropapizm w Polsce.

Okres cezaropapizmu należy do zamierzchłej przeszłości i ten rodzaj kultu cesarsko-boskiego nie miał nigdy w Polsce swego przedstawiciela. A jednak obecnie znalazł się w naszym kraju człowiek, który chce zaprowadzić u nas boski kult wobec panującego. W niedzielę podczas znanych zająć w Warszawie na wiecu Okonia, zasuspendowany ksiądz Okoń błogosławił swoich zwolenników portretem Naczelnika Państwa.

Jest tu pewna analogia z r. 1904 gdy słynny „ojciec” Hapon błogosławił tłumy obrazem Mikołaja II i ta ceremonia skończyła się straszną rzezią na placu przed Zimowym Pałacem. Lata minęły, zginął Mikołaj II, a obecnie znalazł się taki Okoń, który wskrzesza kult bizantyjski.

Nie wiem czy błogosławieństwo ze strony Okonia jest bardzo pochlebne dla Naczelnika Państwa przekonywujemy się jednak, że są ludzie, którzy mają boski kult dla Jego osoby.

W ostatnich czasach znaleźli się zwolennicy założenia Kościoła Narodowego w Polsce p. Okoń poszedł dalej, gdyż wprost obrał sobie osobę Naczelnika Państwa, którego jak gdyby kanonizował i portretu jego używa do błogosławieństwa. Jednakże ten przykład może służyć jako precedens dla partyjnych zwolenników jakiegoś przywódcy tak że możemy się spodziewać, że w najbliższym czasie na zjeździe ludowców pan Kiernik będzie błogosławił tłumy obrazem Witososa, na zjeździe Pepeesów pan Daszyński obrazem Perla, na zjeździe Stapinszczyków pan Putek portretem Stapinińskiego, etc.

W ten sposób w kraju naszym powstanie cały szereg religii a każde stronnictwo będzie miało własnego świętego.

Gniew.

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Skon Stanisława Koźmiana.

(k) Onegdaj popołudniu zmarł w Krakowie, w 86-ym roku życia, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli stronnictwa konserwatywnego i jeden z ludzi najbardziej zasłużonych polskiej kulturze i sztuce, Stanisław Koźmian.

W życie publiczne wstąpił młodo, objął bardzo szerokie i różnorodne jego pola, a na wszystkich stanął w rzędzie pierwszych.

Rok 1863 zastaje go na stanowisku naczelnego redaktora „Zasnu”; po powstaniu łącznie ze St. Tarnowskim i J. Szujkim, tworzą kamień węgielny partii konserwatywnej, w znanej broszurce politycznej „Teki Stańczyka”.

W r. 1866 założył Koźmian „Przegląd Polski”, jedyny wówczas w b. Galicji poważny miesięcznik polityczny, prowadzony z niezwykłą starannością i zacięciem publicystycznym.

Mandat poselski do Sejmu galicyjskiego zyskuje w r. 1870, niedługo zaś potem do wieńskiej Rady Państwa. Od r. 1885 przebywa stale w Wiedniu, a mimo, że później przestaje być posłem i czynnie występować na widowni politycznej, wpływ jego na losy b. Galicji pozostaje nadal b. silny, częstokroć decydujący.

Osobną chlubną kartę działalności Koźmiana stanowi czas jego dyrekcji w teatrze krakowskim. Objął on ją w r. 1870 i od razu stworzył z teatru krakowskiego szkołę dramatargów i artystów dramatycznych.

Stanisław Koźmian trwał stworzył sobie zasługi w życiu Polski potozbiorowej. (o)

Upaństwowienie 132 prywatnych gimnazjów.

(k) Ministerstwo W. R. i O. P. nadało na obszarze b. Kongresówki z wyjątkiem województwa łódzkiego 132 prywatnym szkołom średnim prawa gimnazjów państwowych. (o)

Witos i żydzi.

(k) Istnieje w Krakowie Towarzystwo handlowe pod nazwą „Chrześcijańska spółka ludowa leśna”; prezesem Rady Nadzorczej tej spółki jest poseł Witos, a głównym dyrektorem żyd, Bruno Falter. Ładna „chrześcijańska” spółka! (o)

Obozy akademickie nad morzem polskim

(k) W początkach lipca r. b. zostaną uruchomione obozy akademickie nad morzem. W specjalnie zmontowanych na ten cel barakach znajdzie miejsce 400 akademików (w Grabówku) i 100 akademikzek (na Helu) ze wszystkich wyższych uczelni Rzeczypospolitej. (o)

Pomnik wdzięczności dla Ameryki w Warszawie

(k) Dnia 4 b. m., w dniu święta niepodległości Stanów Zjednoczonych, miało się odbyć w Warszawie uroczyste odsłonięcie pomnika wdzięczności dla Ameryki, wzniesionego na Krakowskim Przedmieściu. Z powodu trudności technicznych, pomnik ten będzie odsłonięty dopiero w jesieni r. b. (o)

Zjazd lekarzy Kas Chorych.

(k) Na odbytym w Warszawie pierwszym zjeździe lekarzy Kas Chorych, w którym wzięli udział przedstawiciele zrzeszeń lekarskich z całej Polski z wyjątkiem lekarzy dzielnicy Poznańskiej uchwalono m. i. konieczność przyspieszenia dalszej organizacji Kas Chorych na terenie b. zaboru rosyjskiego, a także wprowadzenie w życie ubezpieczenia społecznego od niezdolności do pracy, inwalidztwa i śmierci. Po zatem uchwalono opracować program 3 — 4 miesięcznych kursów dla sanitariuszów i sanitariuszek i kursy te rozpocząć najpóźniej w październiku r. b. (o)

Złodzieje Tycja

(k) W wydziale karnym sądu okręgowego rozpatrywano sprawę braci Burczewskich, oskarżonych o usiłowanie kradzieży obrazu Tycja, z bazyliki wileńskiej. Sąd wydał wyrok, skazujący braci Burczewskich na 4 lata ciężkiego więzienia. (o)

Świątokrady w Małachowie

(k) We wsi Małachowie pod Lwowem, nieznani sprawcy włamali się do kościoła, skąd zabrali 3 szczerokłote kielichy, złotą monstrancję i inne kosztowne przedmioty. Szkoda idzie w miliony. Sprawców świątokradykiego włamania nie ujęto. (o)

O sprzedaż samochodu wojskowego

(k) Głośna sprawa majora Józefa Wysockiego i por. Zygmunta Mysorowicza, oskarżonych o nieprawą sprzedaż samochodu wojskowego p. Edwardowi Bersonowi, była przedmiotem ponownego rozpoznawania w Najwyższym Sądzie wojskowym w Warszawie.

Wyrokiem I-szej instancji obaj oskarżeni skazani zostali na wydalenie z wojska, utratę praw i na karę śmierci przez rozstrzelanie. Od wyroku tego odwołali się skazani do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy wyrok uchylił i polecił sprawę rozpoznać powtórnie. (o)

Skutki monopolu.

(k) Po wprowadzeniu monopolu tytoniowego w Poznaniu Towarzystwo Akcyjne „Patria”, fabryka papierosów, przeobrazi się w fabrykę kartonów i wyrobów papierowych, zaś fabryka papierosów „Sarmatia” na fabrykę wyrobów metalowych. Odnośne zmiany są już całkowicie przygotowane.

Całe więc rzesze robotników tytoniowych będą pozbawione pracy.

Cóż na to enpeerowcy i witosowcy, którym tak zależało, aby monopol zaprowadzić. Tacy to oni obrońcy mas pracujących! (o)

Pogrom Polaków w Wilnie.

Od osoby, która świeżo przyjechała z Wilna uzyskaliśmy pewne nieznanne szczegóły awantury, jaką urządziły władze wileńskie.

Przedewszystkiem więc starostwo grodzkie zmieniało tytuły odczytów. Brzmiały one „My a żydzi, O spolszczenie Polski, Ten drugi odczyt kazano zatytułować: O położeniu ekonomicznym Polski” Sekretarz zaś starostwa p. Aleksandrowicz, zaznaczył, że prelegentowi nie wolno mówić źle o żydach; p. Aleks. dwukrotnie starał się przeszkodzić odbyciu się drugiego odczytu, ale się uspokoił na skutek odpowiedniej reakcji ze strony publiczności.

Przed trzecim wykładem odwołano udzielone pozwolenie.

Awantura zaczęła się na wiecu, na którym obecnych było około 4 tysięcy ludzi. Na salę weszło wojsko i policja i zmusiły publiczność do usunięcia się. Z tego powodu odbyła się pod gmachem, gdzie miał być wiec, wielka 10-tysięczna manifestacja. Tłumy wołały: precz z żydami, „precz z rządami żydowskimi”

Policja i wojsko szarżowały, nawet jeden z policjantów zagalopował się i wpadł do kościoła.

Wieczorem żydzi rozpoczęli prowokacje względem ludności polskiej; na ul. Rudnickiej rzucali oni kamieniami w manifestantów, przy ul. Wielkiej okłaskiwali policję, aresztującą manifestantów.

Sprowokowany tłum poturbował ośmiu żydów, tym jednak dzielnie sekundowała policja, to też po stronie chrześcijan jest 6 zabitych i 40 rannych. Godne postępowania władz 9

Spisek szpiegowski.

Przed kilku dniami donosiliśmy o wykryciu w Warszawie spisku szpiegowsko-bolszewickiego na czele którego stał żyd Leon Toeplitz, student uniwersytetu, syn radnego m. Warszawy. Obecnie przeprowadzone śledztwo wykryło u Toeplitza cały szereg nazwał kompromitujących dowodów jak to druki fortyfikacyjne i t. p.

Przyparty do muru Toeplitz przyznał się do uprawiania agitacji bolszewickiej i akcji szpiegowskiej w wojsku na rzecz armii czerwonej. Kilkadziesiąt osób aresztowanych z pośród młodzieży płci obojga są to przeważnie synowie i córki rodzin należących do towarzystwa i niejednokrotnie zajmujących wybitne stanowiska wśród wolnomyślnych, postępowej inteligencji. Na najwyższe napiętnowane zasługuje fakt, że pomimo kompromitujących dowodów, a nawet przyznania się do zdrady i działalności antypaństwowej samego Toeplitza, zabiegało o uwolnienie zbrodniarza u władz sądowych paru ministrów. Następnie ujawniono, że w Warszawie od szeregu miesięcy bardzo intensywnie pracował Związek Młodzieży Komunistycznej, mający na celu wszczęcie agitacji w wojsku i wśród robotników na wzór, jak ją prowadził Lenin w Rosji i w tym celu rozpoczęto działalność wśród wojska garnizonowego w Warszawie lub w pobliżu stolicy. Owocem tej działalności było w pierwszym rzędzie utworzenie kilku kółek (jacejek) w 36 p. p. gdzie podkreślono między innymi także konieczność roboty szpiegowskiej. Najbliższymi współpracownikami Toeplitza byli Jakób Stiller, Birenzweig Ignacy, Hersch Leib i inni. Dochodzenie stwierdziło, że członkami Związku komunistów są słuchacze tych szkół, które są mocno zażydzone.

Związek wydawał również tajne pismo „Towarzysz”. Badania dalsze dowiodły, że mniejsze lub większe bandy na Kresach Wschodnich jak np. banda Czorta działały w kontakcie z komunistami warszawskimi i pracowały za pieniądze niemiecko-bolszewickie.

Śledztwo toczy się dalej i przyniesie niewątpliwie rezultaty oszalamiające.

Statystyka 'ości i wieku oficerów

Z niedawno wyszłej z druku „Listy starzeństwa oficerów zawodowych” dowiadujemy się ciekawych rzeczy o stanie naszej armji. Oto ogółem liczy wojsko 16,956 oficerów, w tem zaś 105 generałów, 467 pułkowników, 828 podpułkowników, 1616 majorów, 1571 kapitanów, 6196 poruczników i 3174 podporuczników.

Z tego na piechotę wypada 7281 czyli 42.94 procent oficerów, na jazdę 1487 czyli 8.77 proc., a na artylerji 1914 czyli 11.28 proc. oficerów, czyli razem 10682 oficerów tj. 62.99 procent.

Zważywszy, że wszyscy majorowie, użyskawszy swe stopnie z dniem 1 czerwca 1919 roku mogą według pragmatyki oficerskiej zostać dziś podpułkownikami, większość kapitanów majorami, a z poruczników też dosyć wielu może liczyć na awans w najbliższym czasie, należy stwierdzić, że zbyt mała jest ilość podporuczników, tembardziej zaś to musi zwrócić uwagę, że podporucznik awansuje w przeciwstawieniu do innych automatycznie po 2 latach służby. W piechocie np. nie mniej niż 1000 podporuczników ma prawo do automatycznego awansu w b. r. na ogólną ilość 1571. Iluż w takim razie pozostanie podporuczników?

Również ciekawe cyfry znajdujemy przeglądając wiek oficerów. Oto najstarszy wiekiem generał dywizji ma lat 61, najmłodszy zaś 33; średnia tej różnicy wynosi 47. Poniżej lat 47 mamy 48 generałów na ogólną ilość 77. Poniżej lat 40 mamy 3 generałów dywizji.

Najstarszy generał brygady liczy lat 56, najmłodszy 30. Ten starszy mógł być więc kapitanem już, kiedy młodszego oko ludzkie nie oglądało: również mógłby być też ojcem swego kolegi.

5 generałów brygady liczy mniej niż 33 lat. Pułkownik najstarszy wiekiem liczy lat 55, najmłodszy zaś 26, poniżej lat 38 mamy zaś

30 pułkowników. Najstarszy podpułkownik liczy lat 53, najmłodszy zaś 23 poniżej lat 31 posiadamy 63 podpułkowników. Najstarszy wiekiem major posiada lat 50, najmłodszy zaś 22 poniżej lat 28 istnieje 156 majorów. Kapitanów mających w dniu przyznania im tego stopnia mniej niż lat 22 posiadamy 125 na ogólną ilość 1913 wielu zaś najmłodszych liczy sobie lat 20.

Powyższe cyfry i zestawienia stwierdzają więc, że między oficerami tego samego stopnia zachodzą różnice wieku dochodzące do lat 30, a niejedynemu oficer jest dwa razy starszy od równego sobie stopniem oficera. (1)

Zydzi w wojsku polskiem.

Nie mamy danych osądzić, czy procent-poborowych Żydów utrzymuje się w stosunku właściwym do ogólnego procentu ludności żydowskiej w Polsce, mamy natomiast dane, na podstawie których możemy donieść naszym czytelnikom, iż ukochana ta mniejszość narodu wa dostarcza nam nader dużego kontyngentu oficerów a szczególnie licznie załadnia kadry gospodarcze w wojsku, zwłaszcza w wyższych stopniach oficerskich. Oto np. na 368 przedstawicieli tychże mamy 60 żydów z nazwiskami specyficznymi żydowskimi, obok wielu z nazwiskami zmienionymi lub też czysto polskimi;

Są to mianowicie podpułkownicy Dr. Moritz, Thorn, Zygmunt Wasserrat, Henryk Goldwaser, Henryk Eile, Henryk Goldmann Szymon Kurz, Józef Sajgerschmidt, Józef Wolf, majorzy Ignacy Müller, Julian Gelb, Filip Fietz, Ferdynand Jacobshon, Wilhelm Beigel, Kalixt Oppenhauer, Magenhein Józef Weinstein Lejzer, Schneider Wiktor, Mozes Roman, Pomersbach Rudolf, Süß Stanisław Hochstein Henryk, kapitanowie: Flachs Kuno, Horowitz Jakób, Ehrlich Aron Speiser Goldmann Karol, Gross Samuel, Goldberg Szmul, Weissmüller Rudolf, Moll Samuel, Freundman Jan, Rauch Moritz, Hahn Ludwik Sanderer Stanisław, Lipschitz Ludwik, Streifer Stanisław, Wolf Aron, Melat Natan,

Goldych Leon, Birnbaum Karol, Lang Izidor, Langner Adam, Ripper Marian, Walter Jakób, Flaumenhaft Abraham, Horowitz Emanuel, Henner Jakób, Apfer Jakób, Maugnt Władysław, Roth Józef, Katz Salomon, Hellmann Karol, Distefeld Izrael, Erben Karol, Herzig Włodzimierz, Scherz Henryk, Wiesenberg Adam, Grossmann Jan, Schön, Adolf, Kassenberg Władysław, W. Schaffer.

Czem to sobie wytłumaczyć? Nikt chyba nie uzna stosunków takich normalnymi! 9

Różne kąty widzenia.

Smieć Rathenaua wywołała w Niemczech wielkie odruchy manifestacyjne. Myliłby się jednak każdy, kto przypuszcza, iż są to tylko głosy żalu czy współczucia dla rodziny zabitego, czy jego towarzyszy politycznych. Nie, manifestacje te różne mają kąty widzenia, często wręcz sprzeczne.

Wprawdzie w Berlinie, Frankfurcie, Hamburgu i Düsseldorfie przebieg manifestacji był spokojny, o charakterze republikańskim; wprawdzie w Darmstadtzie przyszło do krwawych starć, w których ciągu poturbowano kilku osób nacjonalistycznych — z czego naturalnie polityczni współwyznawcy i spadkobiercy Rathenaua winiliby się bardzo cieszyć, ale za to w innych miastach inaczej się w tej sprawie wypowiedziano.

Oto w Heidelbergu studenci z węzów gumowych oblewali wodą demonstrantów, którzy chcieli zawieszenia wykładów na znak żałoby, co już naturalnie, nie mogło być przez prasę niemiecką wyzyskane, jako głos „republikanizmu”. Jeszcze mniej republikańskim sposobem zakończyła się demonstracja w Monachium.

Tam na posiedzeniu parlamentu pewien mówca wystąpił z pochwałą „ideowości” zabójców Rathenaua, zaś prezydent gabinetu bawarskiego podał tak bezwzględnej krytyce ostatnie zarządzenia prezydenta Rzeszy, iż wprost nie z nich nie zostało. Ten zaś chyba lepiej wie, co się święci, niż płatni „rewolucyjni” demonstranci Darmstadt. (10)

Listy z Londynu.

II

Produkty Australji, ciekawe okazy fauny i flory można zobaczyć w Londynie w „Queensland office”. Z ptaków są pelikany, labędzie, ibisy. Najwięcej interesujący okaz ogromnie rzadkiego „Ornithorynchus Paradoxus”, który jest coś pośredniego między zwierzęciem ssącym a amfibją, składa jaja, a karmi młode. Ma futerko jak bóbr, przytem dziób i pletwy u 4 nóg. Z produktów krajowych widać przędzalne, a nam nieznanne owoce, jak zielone jabłka Custard, olbrzymie mandarynki, winogrona, dziwne nasiona, z których się mydło wyrabia. Z wyrobów krajowych leżą zwalę skóry, wełny, próby drzew, nasion i gutaperki. Ciekawy jest zbiór kamieni miejscowych jak opali, ametystów, agatów, miki i kruszców różnorodnych.

Liczne zresztą w Londynie sklepy z zamorskimi dziwami przykuwają uwagę bogactwem i oryginalnością wyrobów. Najwięcej zaciekawiał mnie sklep chiński. Miałam zamiar sobie kupić bransoletkę — kajdany po więźniu chińskim i dziwaczne jakieś bóstwo. Lecz nie zrobiłem tego nigdy a to z następujących powodów: zdarzyły się w Londynie teraz niedawno dwa dziwne wypadki, mające związek z chińskimi „prezentami”. Pierwszy wypadek jest z dziedziny psychometrii. Pani Broadfield z Londynu zobaczyła kiedyś haftowaną, jedwabną suknię po mandarynie chińskim. Ponieważ właściciel odpowiedniego sklepu był dobrym znajomym państwa B. podarował im chińskie kimono. Pani Broadfield bardzo zadowolona z prezentu ubrała się w kimono do teatru. Lecz cały wieczór była ogromnie rozdrażniona, mówiąc, że nigdy nie odczuwała takiej grozy. Cały wieczór miała wrażenie, że tuż przy niej stoi Chi-

czyk z nożem, gotowym do ciosu. Schowała więc suknię i zapomniała o przygodzie. Lecz kiedyś nie dawno córka jej znalazła kimono i ubrała się w nie na koncert. Z koncertu wróciła blada, bo doznawała tych samych wrażeń co matka — cały czas zdawało jej się, że Chińczyk mierzy w nią nożem, stojąc za jej plecami. Jeszcze dziwniejsza a może i tragiczna historia zdarzyła się p. Bonnington, który zamieszkał w Londynie w hotelu Belgravja, w drodze powrotnej z Shanghai. Zeszłego roku d. 13 grudnia wyszedł z hotelu i od tego czasu wszelki ślad o nim zaginął. Ponieważ zostawił duży kufer w pokoju postanowiono go otworzyć. Znalaziono w nim zbiór bożków chińskich. Bóstwa te rzeźbione w hebanie i srebrze są bardzo wielkiej wartości. Pan Bonnington od czasu wyjścia z hotelu przepadł bez wieści i wszelkie dochodzenia nie dają rozwiązania zagadki.

Tak zwanym oryginalnościom i „dziwactwom” angielskim zawdzięcza Londyn zaczątek najwspanialszych zbiorów. Był kiedyś na schyłku XVII wieku doktor irlandzki zbierający muszle, kamienie, ptaki, wypchane i stare manuskrypty, co się bezużytecznie marnowały. Z pewnością współczesni uważaliby go za dziwaka. A jednak tym dziwactwom zawdzięcza Anglja wspaniałe zbiory i podwaliny biblioteki w British muzeum. Doktor Hans Sloane urodził się r. 1660 a umarł 1753 za panowania Jerzego II. Współczesnymi jego byli Newton, Swift, Pope, Pepys, Richardson, Taylor. Jako młody doktor pojechał do Indji Wschodnich z księciem Albemarle, gubernatorem Jamaiki. Tam zebrał znaczną kolekcję i wydał kilka tomów historii naturalnej. Później został prezesem towarzystwa naukowego, założonego za Karola II. Kupował domy, place, założył ogród botaniczny. W przeciągu długiego życia zebrał wspaniałe zbiory, — zwłaszcza bibliotekę.

Muzeum zapoczątkowane przez Sloane w r. 1753, wzbogacone innymi zbiorami zosta-

ło otwarte dla publiczności w r. 1759. Ale tylko okazów przybywało, że trzeba było rzucić pierwotny dom Montague. Nowy, wspaniały gmach powstał między rokiem 1823 a 1847 przy ulicy Great Bussell. Zdobia go figury allegoryczne, przedstawiające rozwój ludzkości i wspaniała kolonada o rzędach kolumn jónskich. Wewnątrz czytelnia dla 500 osób, katalogi zawierające miliony dzieł. Niedaleko salon manuskryptów wielkich ludzi całego świata, iluminowane i cudne malowane biblie i t. d. Dalej rozciągają się olbrzymie galerie rzeźb asyryjskich, egipskich, greckich, rzymskich. Zbierali rzeźby i zwozili skrzętnie ze wszystkich części świata lordowie angielscy jak wp. lord Elgin, który ofiarował marmurowe rzeźby z Partenonu z Aten, wśród nich mnóstwo prac Fidjasza. Wśród kolosalnych rzeźb Egiptu znajduje się sławny kamień Rosetta z czarnego bazaltu z trzema napisami, które stały się kluczem do odcyfrowania hieroglifów egipskich.

Sale Egiptu pełne cennych zbiorów z okazami dawnej kultury. Są tam mumje z epoki 7,000 lat p. Ch. Dalsze apartamenty wypełnione są wykopaliskami rzymskimi w Anglji, solony, kamei, wyrobów ze złota i brązu waz etruskich i t. d. Jednym z najcenniejszych okazów jest słynna waza „Portland” własność księcia Portland. Jest z ciemnego szafirowego szkła, z wyrzeźbionymi białymi opalowego tonu figurami. Prastary zabytek został znaleziony w rzymskim grobie przed 200 lat zupełnie nieuszkodzony. W r. 1845 została prastara waza rozbita przez jakiegoś wariata w drobne kawałki. Jednakowoż spojone te kawałki artystycznie tak, że nie widać nawet śladów zlepienia. Dalsze sale muzeum zawierają zbiory etnograficzne, kolekcje bóstw buddyjskich, porcelane chińska, japońska, starofrancuska, angielska, wyroby ze srebra, brązu, emalii, gemmy i kamei i t. d.

M. W.

ZYGAZKI

Sport Sjonu

Nie ulega wątpliwości, że rozmaite „Makabi” sjońskie i inne „skautownicy” w Polsce, to zastępy rezerwy przyszłej armii żydowskiej Armii „neutralnej”. To jest takiej która, swego czasu w walce o Lwów z ukraińcami stała się po ich stronie przeciw Polsce.

Konstytucja pozwala na istnienie takich zamaskowanych instytucji wrogich w Polsce. Trudno więc mieć pretensje do władz polskich że „muszą” na to pozwolić.

Ale jest to nie do wybaczenia, że wobec tego zachowuje się „neutralnie” instytucja polska, będąca właścicielką parku Sobieskiego (Agri coli) w Warszawie i dla miłego grosza oddaje ten park na ćwiczenia „Makabi” sjonistom a więc wrogom Polski.

Jak może pozwolić, żeby za marne srebrniki popisali się tam „cudzoziemcy krajowi” występujący (p. Mom., 142) ze sztandarami o bcej państwowości sjońskiej i obcym hymnem narodowym, wrogim, bo sjońskim.

Jak może na to sobie pozwolić poważna instytucja polska z pewnym autorytetem?

Jak może pozwolić na profanację parku Sobieskiego przez żydów, którzy (p. „N H” 142) w wywiadzie mówią o tym swoim popisie.

„Makab to pierwszy związek gimnasty czny w Polsce, który wywiesił sztandar niebiesko-biały (sjoński): My jeszcze pokażemy..” — kończy żyd.

Tak „oni pokażą” Przyjdzie im to z wielką łatwością, gdy jedni Polacy ze względów materialnych a inni „pryncypialnie” będą żydom pomagali w budowaniu Judei w Polsce. 9

KRONIKA

Kalendarzyk

Dziś: Czwartek 6 lipca 1922 r.
Wschód słońca g. 2 m. 46
Zachód g. 7 m. 22.

Widowiska.

Teatr Polski (Cegielniana 63)
„Dzieje salonu”
„Luna” (Przejazd 1)
„Tygrys z Eschnapura”
„Odeon” Przejazd 2
„Jędynaczka w spodniach”
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Potęga Świata”

Sytuacja w przemyśle włókiennym.

(p) Do głównego zarządu klasowego związku zaw. włókienniczego zwrócił się delegat zw. „Praca”, który oświadczył, że robotnicy należący do tego związku nie przyłączają się do strajku, a uchwalili polubownie załatwić z przemysłowcami sprawę żądań.

List Związku Przem. Włók. do Związku Zawodowego.

Z powodu zaszytych w licznych fabrykach tłumnych wystąpień robotników Zw. Przem. Włók. wysłał do wszystkich Związków Robotniczych list treści następującej:

W dniu dzisiejszym w licznych fabrykach miejscowych robotnicy przez tłumne obleganie przemysłowców i pozbawienie ich wolności osobistej przez szereg godzin usiłowali wymusić od nich ustępstwa i zobowiązania w sprawach będących przedmiotem obrad międzyzwiązkowych. Ponieważ wiele krotkie już słyszeliśmy od Panów, że akcję podobną potępiają, wzywamy Panów do powstrzymania robotników od podejmowania aktów gwałtu, na które fabryki zmuszone będą zareagować w celu zapewnienia sobie spokoju pracy. Tego rodzaju wystąpienia niezmierznie utrudniają układy międzyzwiązkowe i z tego powodu również są zgola nie-

dopuszczalne.

Ponieważ m. in. robotnicy domagają się od przemysłowców indywidualnego załatwienia sprawy urlopów, oświadczamy Panom, że indywidualne załatwienie tej sprawy jest zgola niemożliwe i wykluczone i że jej uregulowanie możliwe jest tylko w drodze porozumienia między Związkami. Gotowość podjęcia tych układów kilkakrotnie już wobec Panów oświadczyliśmy, lecz Panowie dotąd do pertraktacji w tym przedmiocie nie przystąpili, co powoduje zwłokę bez naszej winy”.

— Nowy milioner łódzki.

(p) Ostatnia wygrana milionówki, jak właśnie naszym czytelnikom padła na 1,357,851 sprzedany w Łodzi w kantorze loteryjnym S. Weinberga przy ul. Piotrkowskiej 58. szczęśliwym tym wybrańcem jest p. Zimowski, dyrektor 8 kl. gimnazjum filologicznego przy ul. Targowej. (7)

— O rozmieszczenie instytucji społecznych.

(p) Z inicjatywy ks. Tymienieckiego od była się w wydziale zdrowotności publicznej konferencja w której brali udział gen. Majewski generałowa Maiewska, ks. biskup Tymieniecki, zastępca prezydenta Badzian, wice-przewodniczący Rady Miejskiej St. Rapalski, przewodniczący W. Z. P. A. Joel, oraz naczelnik W. Z. P. St. Kempner.

Konferencja zwołana została na skutek petycji zgłoszonej do biskupa łódzkiego ze strony Zrzeszenia Sióstr Służebniczek Niepokalanego Poczęcia N. Marii Panny. Proszą one o zwrot nieruchomości w Chojnach nabytej przez nich od Cymermana a zajętych przez magistrat m. Łodzi na szpital dla lekko-gruźlicznych, Obecnie nieruchomość ta potrzebna jest dla założenia instytucji sióstr służebniczek.

Z dyskusji jaka się wywiązała okazało się że magistrat mógłby zwrócić nieruchomość tylko wówczas, o ileby ks. biskup zapewnił magistratowi inne miejsce do którego można by było przenieść szpital lecz kiedy ks. biskup takowe wskazał to magistrat nie zgodził się.

W rezultacie ks. biskup Tymieniecki przagnął jaknajprędzej załatwić tę sprawę przyrzekł magistratowi wynaleźć pomieszczenia w miejscowości leśnej w promieniu 20 km. od miasta. (7)

— Dawno był czas.

(p) Ministerjum zdrowia publicznego ogłosiło że Łódź jest w stanie zagrożonym wścieklizną.

W związku z tym wydział zdrowotności publicznej zarządził z dniem 1 lipca uprzątnięcie z ulic miasta w godzinach od 5 do 7 i pół psów waleśających się po ulicach. (7)

— Stan anty-sanitarny.

W podwórzu domu przy ul. Zachodniej Nr. 30. Znajduje się studnia. W studni tej była kiedyś woda. Obecnie mieszkańcy tego domu skarżą się że od dłuższego czasu studnia jest zupełnie pusta a gospodarzowi p. Dawidowiczowi ani się sni o reperacji Wskutek tego w kamienicy jest kompletny brak wody co przyczynia się znakomicie do utrzymania stanu anty-sanitarnego w budynku. (2)

— Z Politechniki Warszawskiej.

Senat Akademicki Politechniki Warszawskiej powołał Dyrektora Adama Trojanowskiego na Docenta technologii włókienn. Doent Trojanowski pozostaje nadal dyrektorem Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi i będzie wyjeżdżał do Warszawy na wykłady. (2)

— Wyjazd dzieci do Rabki.

(p) Z dniem dzisiejszym wyjeżdża na kolonje letnicze w Rabce druga partja dziatwy szkół powszechnych w ilości 50 dzieci. (7)

— Żądania pracowników elektrowni.

(p) Pracownicy elektrowni wystosowali do dyrekcji żądania podwyżki płac o 20 proc. które mają obowiązywać z dniem 1 lipca. (2)

— Ukarany rzeźnik.

(p) Urząd Walki z lichwą skazał rzeźnika Mordkę Przetackiego zam. przy ul. Rzgowskiej 35 na 50,000 mk. grzywny. (2)

(—) Bezpłatni propagatorzy „Głosu”.

Do dorozki Nr. 131 p. Jana Róźgi, który siedząc na koźle czytał numer naszego pisma wsiadł miejscowy obywatel p. Konarski (izraelita), który zwrócił p. Róźdze uwagę, że nie powinien czytywać „Rozwoju” a tylko „Głos Polski”.

Zupełnie rozumiemy p. K., że czytuje swoje żydowskie gazety, ale jestto bezczelnością prowadzić tą żydowską agitację wśród przygodnie napotkanych Polaków.

— Pożar lasu.

W dniu 4 lipca w lesie rządowym około wsi Kały w trzecim rewirze należącym do lesnictwa Molenda wybuchł pożar. Do chwili obecnej pali się chrust i ściółka na przestrzeni 800 metr. kwadrat. Ogień gaszą policja i ludność. 2

— Ostrożnie z surowizną.

(p) Zofia Marszałek z powodu przejeżdżania się owocami zachorowała na niezbyt kiszek Lekarz pogotowia udzielił jej pierwszej pomocy. (7)

— Fałszowana nafta.

(p) Ukazała się w sprzedaży nafta z silną domieszką benzolu. Wskutek tej domieszki zdarzają się wypadki oparzeń.

Władze wszczęły kroki celem winnych do odpowiedzialności. (7)

— Zgon w pociągu.

(p) W pociągu jadącym z Ostrowia do Warszawy zmarł nagle mieszkaniec Pruszkowa 67 letni Józef Sereda. Wagon w którym znajdowały się zwłoki odczepiono i pozostawiono na stacji. Zwłoki odesłano do prosektorjum. 2

Komunikat.

Biurowo Pośrednictwa Pracy przy Akademickim Kole Łódzian

niniejszym komunikuje, że poleca na czas wakacji zdolnych korepetytorów, jak również przyjmuje zgłoszenia na kondycję oraz praktyki w zakładach przemysłowych i handlowych.

Zgłoszenia o wolnych posadach uprasza się nadsyłać do lokalu Polskiego Tow. Krajoznawczego (Al. Kościuszki 17) dla A. K. Ł. Ustnie porozumieć się można w czasie dyżuru: poniedział., środy i piątki od 6—7 wiecz. 2759—8. (2)

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski.

Dziś tj. w czwartek wznowienie doskonałej komedji, cieszącej się niezwykle powodzeniem p. K. Wroczyńskiego. „Dzieje salonu”

W piątek po raz ostatni... Ta co przeszła... fascynująca sztuka H. Kistemaekers'a. (7)

— Koncert Orkiestr Wojskowych

Dowództwo Okręgu Korpusu nr. IV organizuje w końcu lipca konkurs orkiestr wojskowych w jednym z ogrodów w Łodzi. Do konkursu staną wszystkie orkiestry pułkowe Okręgu.

Repertuar obejmuje utwory najświetniejszych kompozytorów.

Szczegóły zostaną ogłoszone w swoim czasie. (7)

— Koncert Smirnowa.

Słynny tenor bohaterki Dymitry Smirnow wystąpi w Łodzi raz jeden z własnym koncertem we środę d. 12 lipca o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji. Przy fortepianie akompanjować będzie pianista prof. Ludwik Urstein. (7)

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

Niemcy o rozwoju przemysłu Polsk.

(2) Antypolska polityka ekonomiczna rządu berlińskiego spotyka się z coraz żywszym protestem sfer handlowych i przemysłowych Rzeszy Niemieckiej. W prasie niemieckiej pojawiają się artykuły, zbijające nierozsądny bojkot gospodarczy Polski, wykazując, że bojkot ten w pierwszym rzędzie przyniesie nieobliczalne szkody przemysłowi i handlowi niemieckiemu, natomiast przyczyni się niewątpliwie do dalszego podniesienia przemysłu Polski. Mimo sztucznego wstrzymywania wrogiemu Polsce nastroju, opija niemiecka zrozumiała, że stosunki wrogie Polsce muszą raz już się skończyć, i musi przyjść do nawiązania stosunków handlowych, opartych na wzajemnym zaufaniu.

W ostatnich dniach kilka najważniejszych dzienników niemieckich, zamieściło dłuższe artykuły o Polsce, z treści których przebija chęć przekreślenia tego wszystkiego, co nastrajało Polskę wrogo wobec Niemiec i pogodzenia się z faktami dokonanymi a więc w pierwszym rzędzie w Gdańsku i na G. Śląsku. „Frankfurter Zeitung” przynosi entuzjastyczny nawet artykuł o stosunkach polskich. Na przyszłość Polski zapatruje się nadzwyczaj dodatnio i nazywa Polskę jedynym krajem ładu i porządku we wschodniej Europie.

W ostatnich miesiącach — pisze „Frankf. Ztg.” — życie gospodarcze Polski rozwija się z niesłychanym rozmachem i szybkością. Po znać to można najlepiej na rozwoju Gdańska, który od czasu wciągnięcia go w gospodarczy obszar Polski rozwinął nader szybko swój handel i przemysł. Liczba bezrobotnych w tym czasie spadła z 10,000 na 400. Niema prawie ani jednego większego banku polskiego, któryby nie miał swego oddziału w Gdańsku. Nie jest to wprawdzie wystarczającym dowodem, że życie gospodarcze skonsolidowało się w Polsce, to jednak jest to objawem dość silnego życia handlowego w Polsce, a to wiele znaczy dla zrujnowanej Europy wschodniej. Znaczne wahanja na jakie wystawione są waluty wschodnio-europejskie oraz niemiecka hamują stały rozwój życia gospodarczego, jednak wpływ tych wahań na ruch handlowy wy wschodniej Europie byłby daleko mniejszy, gdyby stosunki handlowe między Polską a Niemcami oparły się na wzajemnym zaufaniu. Ponieważ ruch handlowy między Polską a Niemcami na trafia na znaczne trudności, Gdańsk odgrywa rolę pośrednika między obu państwami. Szeroki przedsięwzięcia fabrycznych polskich otwarło w Gdańsku swe biura oraz składy, a w tym kierunku dominujące miejsce zajmują łódzki przemysł tekstylny, jak również przemysł metalurgiczny, węglowy, naftowy i cementowy, które to przemysły założyły w Gdańsku swe centralne biura eksportowe.

„Frankf. Ztg.” zajmuje się dalej statystyką polskiego przywozu i wywozu, i stwierdza, że w przeciągu jednego roku (1921) ogólny handel z zagranicą Polski powiększył się o 2,700,000 ton, poprawiając tem znacznie bilans handlowy. Z poszczególnych towarów wywozła Polska najwięcej artykułów spirytusowych. Dalej idzie wapno, drzewo, sól, cement i ropa. Import do Polski zaś objął przede

dewszysktem gotową konfekcję, którą Polska mimo wysokiego rozwoju włókienniczo-go musi sprowadzać z zagranicy, a to z powodu nielicznych fabryk konfekcyjnych, niepokrywających ogólnego zapotrzebowania. Ponadto sprowadza Polska w znacznych ilościach skóry wyprawione, szkło, papier, obuwie, przyrządy do celów naukowych oraz gotowe artykuły przemysłu metalurgicznego i chemicznego. W każdym razie import tych artykułów zmniejsza się z roku na rok.

Zaznaczyć należy — kończy „Frankf. Ztg.” — że uwagi powyższe nie uwzględniły przyłączenia Górnego Śląska do Polski. Wpływ przemysłu śląskiego zaznaczy się dopiero w roku przyszłym. W każdym razie stwierdzić należy, że nawet bez uwzględnienia wpływu G. Śląka na polski bilans handlowy widoczną jest stabilizacja gospodarczych stosunków młodego państwa i nie można jej nie doceniać, gdyż ta stabilizacja dla ogólnej wartości gospodarczo — politycznej Europy wschodniej jest pierwszorzędnego znaczenia. Zarówno niemiecki kupiec — kończy „Frankf. Ztg.” — jak i niemiecki polityk nie powinni z zamkniętymi oczyma przypatrywać się szalonnemu rozwojowi gospodarczemu Polski, natomiast ich obowiązkiem jest dążyć do nawiązania stosunków handlowych z państwem o bogatej przyszłości.

Podwyższenie taryfy towarowej.

Ministerjum kolei podało do wiadomości, iż z dniem 1—ym sierpnia rb. wchodzi w życie nowa, podwyższona taryfa na przewóz towarów.

Po zasięgnięciu opinii państwowej rady koleje we. ministerjum kolei ustaliło nowe schematy opłat taryfowych, które dają następujące wymiary opłat przewozowych:

merek za 100 kg. ładunków:			
na odległość	pośpiesznych	klasy I	klasy II
100 km.	1850	1240	950
300 "	4250	3040	2280
600 "	6050	4440	3350
na odległość	klasy III	klasy IV	klasy V
100 "	520	310	210
300 "	1220	730	450
600 "	1870	1050	620
na odległość	klasy VI	drzewo	nafta
100 km.	150	na eksport	na eksport
500 "	290	235	450
600 "	450	550	760
		770	1600

Taryfy na przewóz bydła i koni podniesione o 50 proc, ale jednocześnie przyznano 25 proc. opustu dla transportów bydła i owiec, zboża siewnego i sadzeniaków, za świadectwami towarzystw oraz izb rolniczych. (8)

Ruch kolejowy między Poznaniem a G. Śląskiem przez Niemcy.

(—) Dnia 24 czerwca podpisany został w Wrocławiu przez pełnomocnika rządu polskiego p. Fr. Moskwę, dyrektora departamentu w min. kolei żelaznych i przedstawiciela rządu niemieckiego szereg układów, dotyczących komunikacji kolejowej transportowej przez niemiecką część Górnego Śląska.

Najważniejszy z nich przyznaje Polsce po linii polskiej Górnego Śląska — Kłuczbork — Poznań 2 pary pociągów pasażerskich (pośpieszny i osobowy), 6 par pociągów towarowych oraz 4 pary podobnych pociągów, mających kursować w razie potrzeby.

Tranzyt osobowy jest „uprzywilejowany”: korzystający z niego nie są poddani na granicach rewizjom celnym i nie są obo-

wiązani zaopatrywać się w wizerunki niemieckie. Muszą natomiast posiadać i okazywać na żądanie dowody osobiste. Pociągi te porzeżdzą przez terytorja niemieckie zamknięte: nie wolno do nich ani wsiadać, ani wysiadać, jak również przyjmować lub wydawać jakichkolwiek przedmiotów.

Układ dodatkowy normuje tranzyt z Polski do Polski przez niemiecki Górny Śląsk.

Dalszy układ normuje ruch towarowy między polskim Górnym Śląskiem, a Prusami Wschodnimi i ma głównie na widoku eksport węgla górnośląskiego.

W ten sposób uregulowane zostało połączenie między przyznaną Polsce częścią Śląska a Wielkopolską.

Telefony w Lwowie.

(—) Szwedzkie towarzystwo akcyjne „Cedergren” obejmuje w tych dniach miejską sieć telefonów. Spółka „Cedergren” zobowiązała się do wybudowania we Lwowie centrali telefonicznej na 4000 abonentów. (Centrala telefonów lwowskich została zniszczona przy pożarze gmachu pocztowego podczas walk z Ukraińcami w listopadzie 1918 r. Obecnie funkcjonuje tymczasowa instalacja dla około 600 abonentów. — Red.).

Tranzyt przez Polskę.

Ministerjum Przemysłu i Handlu zawiadomiło Główny urząd przywozu i wywozu o swem postanowieniu, podlegającym natychmiastowemu zastosowaniu, że przewóz tranzytowy towarów zagranicznych przez wspólny obszar celny Rzpltej i w m. Gdańska z Łotwy we wszystkich kierunkach, gdzie istnieją połączenia kolejowe i do Łotwy ze wszystkich krajów, oprócz Niemiec, jest dozwolony bez specjalnych pozwoleń Głównego urzędu przywozu i wywozu. (8)

Giełda warszawska z d. 4 b.m.

4 1/2% listy ziemia.	57,25	Dolar. St. Zjd. 4950 4980
100 mk.	57,25	Marki niem. 11 75
5% obl. m. Warsz.	—	Franki franc. 408
5% obl. m. warez.	210,	Funty 21000

Czeki i wpłaty.

Belgja	390—392	Londyn	21650 —
Berlin	11 40	Nowy Jork	4840 —
Gdańsk	11.35	Paryż	411
Praga	94.75	Wiedeń	2550

Akcje.

Bank hand.	—	Ostrowiec	1730
„ Dyskont	380.0	Radzki	2625
„ Kredyt.	3500—3400	Starachowice	5990
„ Zjed. z. pol.	—	Zyrardów	79500
Żukier	42500	Borkowski	1275
Drzewo	1550	Zegluga	1750
Litpop	4125	Jabłkowsky	1925
		Nafta	1800

Z czarnej giełdy warszawskiej.

Dolary	4935	Ruble złote	232000
Franki	415	Ruble srebrne	1590
Funty	22000	Bilon srebrny	750
Marki niem.	11.75		

Giełda łódzka z d. 5 b. m. 1922 r.

dolar St. Zjd.	4830. 4850	Marki niem g.	11.60 11.80
czeki	4820 — 4860	„ „ czeki	11.20 11.60
		obligacje	88

Kilka

wagonów miazu koksowego do odstąpienia. ST. WEIGT i S-ka w Łodzi, ul. Senatorska 22, Telefon 2—87. (2916K)

Daje na raty

Wszelką garderobę męską i damską również rozmaite towary lokciowe bielizne i t. p.

Oszczędność Łódź Wólczańska 45 front I sze piętro.

Uwaga! Przyjmuje wszelkie obstarunki i wykonuje podług

OKAZJA!

W mieście przy stacji kolejowej Stryków sprzedam plac morgowy nadający się na wszelk. handlowe przedsięwzięcia z domem wagą wozową i innymi budynkami, w tem wyrobiony plan i koncesja na budowę młyna, 25 konny motor gazowy, 50,000 cegły, 100 korcy wapna i 10 met. drzewa. Motor lub posesja może być sprzedane i z osobna. Cena niska, Wiadomość na mieśn. Morawski

Agenci

inteligentni i wymowni poszukiwanu dla zbierania zleceń od klientów prywatnej. Wysokie dochody, łatwa i przyjemna praca. Oferty sub „Akvizytor” do Administracji Rozwoju 29784

ODRÓN

Dziś premiera!

Wieczory bezustannego śmiechu.

Najdowcipniejsza gwiazda
i komedia

OSSI OSWALDA

w swej najnowszej kreacji przewybornej 6 akt. farsie p. t.

JEDYNACZKA W SPODNIACH

Początek przedstawień o 5-ej ostatniego o 9.45

Sala dobrze wentylowana! Orkiestra pod kierunkiem p. L. Kantora. (2970K)

WINKELHAUSEN

Starogard (Pomocze) zał. 1840

Generalne przedstawicielstwo: **Dom Handlowo Przemysłowy H. Padkomorski i S-ka Warszawa, Nowy Świat 2,**
Telefon 177-132. Do nabycia w pierwszorzędnych handlach win, wódek i towarów kolonialnych.

Nowość!

FERD. BOHMA & CO

we Włocławku

kawę zbożową wyborowego gatunku z gwarantowaną zawartością 40 pr. jęczmienia, 40 pr. żyta i 20 pr. cykorii dla spożywców po 175 mk. za f.

POLECA: Skład fabryczny: **DOM HANDLOWO PRZEMYSŁOWY EDMUND BOGDANSKI, Łódź, Dzielna 33a 2783p**

Ządać wszędzie!

Zdolne szwaczki

na bieliznę męską i damską, oraz przykrawaczkę specjalistkę na elegancką bieliznę przyjmie **Spółdzielnia Hurtownia C. K. IV.** w Łodzi Gdańska

Zgłoszenia osobiste tylko sił fachowych od 9—12 od 3—7 opoł. 2962

Łódzka Straż Ogniowa Ochotnicza.

W sobotę dn. 8 lipca o godz. 6 wieczorem odbędzie się w sali III oddziału przy ulicy Sienkiewicza № 54.

Doroczne Walne Zgromadzenie

członków Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie Zebrania
2. Uczczenie zmarłych Druhów
3. Wybór przewodniczącego i asesorów
4. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia
5. Odczytanie sprawozdania za rok 1921
6. Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej
7. zatwierdzenie budżetu na rok 1922
8. Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących
9. Wybór 3 członków Komisji Rewizyjnej
10. Wybór 3 zastępców tejże komisji
11. Wnioski członków, które winny być zgłaszane piśmiennie na tydzień przed Walnem Zgromadzeniem

Zarząd Ł. S. O. O.

P. S. Uprasza się o punktualne i liczne przybycie członków tak czynnych, jak i nieczynnych Ł. S. O. O. 2827s4

Dla pań, panów i dzieci

w wielkim wyborze nowości sezonowe: najmodniejsze wełny; kamgarny, bostony, szewioty, sztrac garny, półwełny, alpagi, woale, satyny, etaminy, zefi płótna, półpłótna, madapolamy, obrusy, serwety, kapy, ranki, chustki, trykotaże pończochy, rękawiczki, galanteria, krawaty, bielizna, obuwie.

Konfekcja: wielki wybór palt, kostjumów, ubrań.

Towary w dobrych gatunkach.
Ceny najprzystępniejsze!

— — Poleca — —

Chrześcijański „Jarmark Łódzki”

Piotrkowska Nr. 44 I—e piętro
W czasie obiadu magazyn otwarty.
U W A G A: Ze sklepem na parterze nie mamy nic wspólnego! 2196

Stelmach

Wzbezany z maszynami może się zgłosić ze świadectwami do browaru **G U S T A W A KEILICHA** Orla 25. (2953K)

Stacja klimatyczna Bystra koło Białej w Małopolsce

„UZDROWISKO”

Dr. MARJANA SZAREWSKIEGO

przyjmuje zdrowych, szukających pokrzepienia sił i uzdrowieńców po chorobach dróg oddechowych, narządu trawienia przemiany materji. **Ceny umiarkowane.** Stacja koło „MILKOWICE Bystra”. Telefon międzymiastowy „Bystra” 5, VIII. 2971s1

Urzędniczka-maszyn.

poszukuje posady. Rokicińska 49. Sklep. 2969s

Dr. med. B R A U N

Południowa 23.
Specjalista chor. wenerycznych i skórnych.
Przyjm. 10—1 i 5—8 Panie 4—

Do sprzedania

motor ropowy 18 HP stojący angielski „Gładjator” i lokomobila teżąca angielska 15—18 kon. Obie maszyny w rachy do obejrzenia Ludwika 41, 2968s

Dr. med. **Henryk Bergson**

ginekolog i położnik
akuszerka i choroby kobiece
Dzielnia 6 od 4 do 5
№ 304 W.U.Z. (2962)

KUPUJE

brylanty, złoto, srebro, zegarki, biuterję, stare zęby, placę najlepiej Konstanyowska 7 MILICH prawa oł p. 2950K

Dr. F. Skusiewicz

ul. ANDRZEJA 11.
Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9—11 i od 5 do 7 i pół pp. Panie od 5—98—B—

Stosunki narodowościowe w miastach

Główny urząd statystyczny podaje następujący komunikat:

Przytoczona poniżej tablica podaje na podstawie tymczasowych obliczeń wyników spisu ludności z dnia 30.IX 1921 r. stosunek ludności narodowości polskiej i innej w 5 największych miastach Rzeczypospolitej Polskiej. Liczby podane nie obejmują osób objętych spisem wojskowym.

Miasta:	Ludność ogółem	W tem było narodowości			
		W liczbach bezwzględnych		W odsetkach	
		Polskiej	Innej	Polskiej	Innej
Warszawa	931.176	673.320	257.856	72,3	27,7
Łódź	451.813	266.301	185.512	58,9	41,1
Lwów	219.193	135.578	83.615	61,9	38,1
Kraków	181.700	152.690	29.010	84,0	16,0
Poznań	169.798	159.632	10.161	94,0	6,0

Ze świata.

—0—

NAGRODY DLA MAŁŻENSTW Z PIĘCIORGIEM DZIECI.

(§) Akademia francuska ustanowiła 100 na rok rocznie po 10,444 fr. dla małżeństw które mają po pięcioro dzieci. 9

WYBUCH WEZUWJUSZA.

(§) W nocy 21 czerwca nastąpił wybuch wezuwjusza. Nacisk lawy rozsądził mniejszy krater wulkanu poczem wylał się potok ognisty szeroki na 10 m. Gęste kłęby dymu wydobywają się wciąż jeszcze z krateru. Wybuchowi towarzyszyły zjawiska świetlne, a chmury rozświetlał blask do wysokości 400 m. Wśród ludności okolicznej panuje wielki popłoch. 9

OLBRZYMIĘ AKWARJUM.

(§) Towarzystwo zoologiczne w Londynie uchwaliło projekt wzniesienia w zoologicznym ogrodzie londyńskim olbrzymiego akwarjum dla ryb morskich i słodkowodnych. Na powyższy cel przeznaczono 50 tysięcy funtów szterlingów; roboty mają być ukończone w przeciągu 11 miesięcy. 9

WYPRAWA NA MONT EVEREST.

(§) Wyprawa na Mont Everest jak donoszą z Londynu, zrobiła nowe znaczące postępy. Poprzednio wyprawa Mallary doszła do wysokości 26.800 stóp, obecna wyprawa pod przewodnictwem kapitana Bruce doszła o 400 stóp wyżej. Na wysokość tę podniósł się kapitan Bruce z dwoma ludźmi. Posługiwali się oni przyrzędami do oddychania tlenem, gdyż powietrze na takiej wysokości jest zbyt rozrzedzone. P. Bruce sądzi, że możliwym jest dotarcie aż na sam szczyt tej najwyższej z gór świata. (7)

NOWA KOPALNIA BRYLANTÓW.

(§) Przed tygodniem, jak donoszą, z Capetown. (Połudn. Airyka) do pism angielskich do noszą, że pod miasteczkiem Mosesberg położonego o 15 mil. od Kimberley odkryto nowe pokłady diamentów.

15.000 poszukiwaczy diamentów zebranych z różnych stron zgłosiło swoje prawa do poszukiwania diamentów na nowo odkrytym polu. Po od czytaniu proklamacji pozwalającej poszukiwaczom na rozpoczęcie pracy, zgromadzeni rzucili się na wytknięte miejsca i rozpoczęli gorączkowe poszukiwania za diamentami.

Mimo wielkiego natłoku i niezwykłego podniecenia gorączka, znalezienia diamentów nie przyszło do żadnego zaburzenia, które w takich razach jest nieuniknione. (7)

PRZEDHISTORYCZNE PRZYSMAKI.

(§) W ostatnich czasach pewien badacz podległemu znalazł na lodach Oceanu Północnego pro wizie, pozostawione tam w roku 1825 przez ekspedycję Farry'ego. Puszki konserw zostały przewiezione do Anglii; spróbowano tam ich zawartości, a uczestnicy ekspedycji, którzy spożyli „corned beef“ z przed lat 97 uznali, że jest on znakomity pod każdym względem.

Mięso to jednak było zupełnie świeże w porównaniu z pewnym „filet“, którego zakosztowali przed kilkunastu laty podróżnicy rosyjscy. Oto odkryli oni pod biegunem północnym mamuta doskonale zachowanego, który musiał zdążyć zakończyć swoją karierę życiową co najmniej przed stu tysiącami lat.

Inny znów osobliwy przysmak ofiarował nam pewien bezony belgijski autor Mous

obfadu obejmowało ziemniaki znalezione pod popiołami Pompei, wino, które przeżyło kilka stuleci w piwnicy Koryntu i chleb upieczony z ziarna zboża, które z górą dwa tysiące lat spożywało w jednej z piramid egipskich. (7)

KREMATORJA.

(§) Ostatnią nowością krematorów amerykańskich jest palenie zwłok za pomocą prądu elektrycznego przy temperaturze 1500 st. C.

Przez małe okienka zaopatrzone w przezroczystą i ogniotrwałą masę, a umieszczone w ścianie nawięz z zwłokami — można być świadkiem procesu całopalenia które wprawdzie trwa wszystkiego 2 minuty, ale już w tym krótkim czasie dostarcza tylą wstrząsających wrażeń, że tylko ludzie o bardzo silnych nerwach mogą sobie na to pozwolić.

Gdy do odpowiedniego szybu wsunie się spowite w lekką papierową tkaninę zwłoki i zastrubuje szczelnie drzwi przez przesunięcie odpowiedniej dźwigni puszcza się w podłożo nawy prąd o bardzo wysokim napięciu (do 10.000 volt).

Pierwszy widok, jaki uderza obserwatora, jest ten, że trup podnosi się lub siada, robiąc przytem dziwne ruchy kończynami. Pochodzi to z wielkiej temperatury, która ogarnia zwłoki momentalnie. Po upływie 3—3 sekund zwłoki zaczynają się skręcać i czernieją jednocześnie zaś trup pada bezwładnie na znak.

Potem nieboszczyk zaczyna się kurczyć, drząc ciągle niczem w febrze, następnie rysować się, maleć, zatracać swe kształty i wreszcie rozpadać. Jednocześnie wprawne ucho słuchacza może dosłyszeć silne i przykre skwierczenie.

Ostatnią zmianą, jaką zaobserwować można jest lekki, unoszący się nad czarną masą opar, przy czem masa ta zaczyna stopniowo bieleć aż wreszcie staje się koloru jasno popielatego, z odcieniem „lapis“ i więcej się nie zmienia.

Wtedy dopływ prądu przerywa się i rodzina mająca zabrać popioły czeka tylko na ich wystygnięcie. (8)

MODA BIAŁEGO KWIATU W BUTONIERCE.

(§) W roku obecnym po raz pierwszy od początku wojny król Jerzy ukazał się publiczności z białym kwiatem w butonierce. Wobec tego, wszyscy eleganści angielscy przypinają sobie białe kwiaty. (8)

KOLONJA MORMONÓW W NIEMCZECH.

(§) Do tej pory wyobrażaliśmy sobie, że Mormoni byli specjalnością Słonego Jeziora w Ameryce. Otóż była to omyłka, a depe sza „Timesa“ donosi, że najbardziej kwitnąca kolonia Mormonów znajduje się w Friedrichstadt, w niemieckim Szlezwigu. Miasto to założone zostało przed trzydziestu laty przez emigrantów holenderskich i skupia w sobie wszystkie sekty świata, m. in. także i sektę Mormonów, która cieszy się dużym powodzeniem, jak można sądzić z tego, że przed paru dniami 30 osób przeszło zupełnie formalnie na Mormonizm i podało się przepisaniem rytuałem sekty chrztowi. (8)

ZAKŁAD KĄPIELOWY W KOSCIELE.

(§) Miasto Vorkington (Cumberland) pozbawione było datą zakładu kąpielowego. Złotał się za tem nad higieną ludzkości pastor kościoła ewangelickiego Gordon i kazał urządzić w krypcie świątyni kąpielni dla użytku członków kongregacji. (8)

TANCE NA PRZYSZŁY KARNAWAŁ.

(§) W trosce o urozmaicenie karnawału r. 1922 | 23 zjechali się podczas Zielonych Świątek w Paryżu co wybitniejsi nauczyciele tańców z Francji, Belgii, Grecji, Anglii i Holandji. Zjazd był bardzo ożywiony, obrady ciągnęły się przez kilka dni. Po długich rozprawach i sporach uchwalono szereg „nowalji“ tanecznych, z których największy zachwyt budzić będą — zdaniem ich twórców: walc hiszpański „Passeto“, dalej „Girondella“ — połączenie figur walca z

figurami tanga, „Zidas“ nowe tango w stylu greckim. Nadto obmyślono cały szereg nowych fox-trotów, skazując stanowczo na banicję z salonów ulubiony dotąd „shimmy“. Ujawniła się bowiem na zjeździe stanowcza tendencja do ukrócenia wyuzdania tanecznego, panującego w salonach. (8)

Ofiary.

Na cegółkę Wawelską.

Uczniowie 8 kl. gim. p. Sobolewskiej mk. 30.000
Rada Pedagog. gim. p. Sobolewskiej mk. 30.000

Na polskie gimn. w Gdańsku.

Za przyspieszenie sprawy w Okr. Kom. Ochro-
ny Lasów woj. łódz. p. Junga z Bolkowa mk. 15.000
Za przyspieszenia sprawy Okr. Kom. Ochro-
ny Lasów woj. łódz. p. Wejgt z Morowa mk. 15.000
Za przyspieszenie sprawy w Okr. Kom. Ochro-
ny Las. woj. łódzkiego p. Grzybowski z Lipnik mk.
20.000

Na repatriantów.

Robotnicy akordowi St. Łódz. Fabr. mkj 5.000
A. Gwoździński mk. 1.000 Marja Gromadzka
skut. pogodzenia się z Jadwigą Gadeko mk. 2.000
Uczennice gim. p. Sobolewskiej pozostałe za-
składek mk. 17.150 Z. Gajda mk. 500 Michalina Ko-
niecna mk. 1.000 Wstępna klasa Wyższ. Szkoły Rea-
lnej p. Wiśniewskiego mk. 4.555 Uczniowie dyr. Ra-
chlewicza mk. 2.400

Na kolonje letnie dla dzieci.

Wanda Saszyńska mk. 10.000

Z OSTATNIEJ CHWILI

Sprawa Dąbala.

(Trzeci dzień rozpraw)

Wczoraj w trzecim dniu procesu posiedze-
nie rozpoczęło o godz. 10 rano. Dąbal siedział
i czyta „Nasz Kurjer“ (II) Dzień ten również
poświęcono przesłuchiwaniu świadków obro-
ny. Takim sposobem przesłuchano świadków
Badurskiego, Gajewskiego, Kaczore, Kocian-
skiego Müllera i Roszkowskiego który opo-
wiada że Dąbal mówił tylko o kasie chorych
o panu Michalskim, krytykował go i nic wię-
cej. Trzeba organizować się i urządzać wiece.

Świadek, jak zresztą inni świadkowie ob-
rony twierdzi, że Barlicki i Dąbal mówili pra-
wie to samo. Zresztą w końcu zeznaje, że „Dą-
bal mówił trochę radykalnie.“

Po za tem przesłuchano świadka oskarże-
nia Sieńskiego zeznającego że Dąbal na Lesz-
nie dowodził że trzeba obalić ustrój burżu-
azyjny, zaprowadzić ustrój socjalistyczny, i
radę delegatów. Tylko na gruzach obecnego
ustroju można wprowadzić sowiety. W
tym celu robotnicy muszą dążyć do rady miej-
skiej i t.p. zorganizować placówki agitacyjne
komunistyczne Dąbalowi i jego obro-
nie zeznanie to niepodoba się i starają się
zdyskredytować świadka, co im zresztą zupeł-
nie nie udaje się. Odwrotnie zeznaniem swym
wzmocniają pozycję oskarżenia.

Objęcie ostatniej strefy na Śląsku.

KATOWICE 5 | 7 (PAT). We wto-
rek d. 4 lipca wojsko polskie wkro-
czyło do pow. Rybnickiego, jako
ostatniej strefy obszaru plebiscy-
towego, przyznanego Polsce. 2

Wyrok w sprawie lwowskiego Puzapp'u.

LWOW (PAT) Dziś o godz. 1 po poł-
ogłoszono wyrok w sprawie Puzappu. Skazani
zostali Władysław Mindowicz na 3 lata
ciężkiego więzienia, Edward Nowak na 3 mie-
siące aresztu i 100 tys. mk. grzywny. Konstancja
Rübel na rok ciężkiego więzienia obostrzone-
go osobną celą. Bernard Jonasz na rok ścisłe-
go aresztu, Leon Wentzel na 3 mies.
St. Komperta 3 lata więzienia. Leon Wentzel
8 mies. aresztu (7)

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAAA Kupuje meble dywany garderobę bieliznę maszyny do szycia place najwyższe ceny Łaznik Benedykta 28 m. 13 parter 5978-5

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódzki Piotrkowska 108 6262-0

AAA Na wypłat trote etamina kretony szewioty bostony gabardina korty cajtł płońska Kilińskiego 40 front 2 piętro m. 10 6596-9

AA Meble łóżka z materacami szafę bielizniarkę i inne sprzedam tania Piotrkowska 69 prawa oficyna 1 wejście 1 piętr.

A Meble solidne szafy łóżka stoły sprzedaje Kaczorowski Piotrkowska 35 (w podwórzu) 6547-3

A Łóżka szafy garderoby stoły krzesła otomany kredensy gabinet tremo sprzedam Sienkiewicza 59-21 oficyna pierwsze piętro drugie wejście 6542-2

ZARYBEK karpi tegoroczny czysto król wski gatunek w każdej ilości w każdym czasie od 1 do 2 cali długości 600 marek kopa sprzedaje A. Stefański Ruda Fabjana 2807

Kupuje złoto srebro biżuterię oraz garderobę używaną Rutkowska Główna 33 6308-6

Do sprzedania zaraz oficyna 5 piętrowa i mury frontowe nadające się po odbudowaniu na składy sklepy lub fabrykę Karolewska 9 6585-2

3 piętrowy dom oficyna wśród miastu do sprzedania zaraz dowiedzieć się można u Gabary Zgierska 11 6596-2

Sprzedam fortepian w dobrym stanie ewentualnie zamienię na pianino Zaniewska Emilji 10 6595-1

Plao w Łodzi młyn sprzedam tania wiadomość Napiórkowskiego 53-18 6597-1

Sklep spożywczy z powodu wyjazdu sprzedam Łubelska 12 wprost Napiórkowskiego 6606-4

Ławka ogrodowa do sprzedania wiadomość Grabowa 32-52 6-9 godz. wiecz. 6608-1

Sklepy różne place do sprzedania Pusta 13-6 Kurkowski 6605-1

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep rzeźniczy z jednym mieszkaniem może być na filje cena przystępna Sporna 2 przy Sredniej 6561-3

Warsztaty stolarskie sprzedaje stolarnia Napiórkowskiego 7 przy Górnym Rynku 6551-2

Piekarnie sprzedam dowiedzieć się można Rzgowska 45 Rózycki 6520-2

Sprzedam ewentualnie zamienię dom z ogrodem pod Warszawą, na takież w Łodzi lub o kolicy wiadomość Łagiewnicka 25-35 6570-2

Sprzedam duży plac w dobrym punkcie przy fabryce wiadomości Rzgowska 45 u gospodarza od godz. 5 popołudniu do wieczora 6560-3

Resztki różnych materiałów po cenach możliwie niskich sprzedaje Wólczajska 62-10 6546-6

A Krzesła dębowe otomane łóżka materace umywalnie gramofon sprzedam Przechódzki 6545-2

A Meble sypialnego stołowego salonu szafy otomane lustralézanke biurko zegar wyprzedam tania byle zaraz Piotrkowska 225-3 6549-5

Sklep kolonialno-spożywczy w dobrym punkcie sprzedam tania byle zaraz wiadomość Brzezińska 84 u stelmacha 6522-2

Urządzenie sklepowe kolonialne do sprzedania obejrzeć można u dozorcey domu Ewan Gielicka 17 6525-2

Sprzedam połowę posesji składowa dająca się z dwóch mieszkań i próżnego budynku 15X10 Janiny 3 (przy Kątnej) 6343-2

Sprzedaje się tkalnica mechaniczna 18 warsztatów w ruchu przy Piotrkowskiej 167 dwie dzieci się można u dozorcey 6544-5

Dom 3 piętrowy z oficyną zaraz do sprzedania Bałuty Wawelska 5 u gospodarza 6509-2

Jest do sprzedania domek z ogródkiem bliższa wiadomość Duga 11 u dozorcey 6512-2

Dom drewniany i oficyna mrowana 35 mieszkań na przedmieściu Łodzi sprzedam za 4 i pół miliona oferty do Rozwoju pod Dom 6572-2

Piekarnię wraz z mieszkaniem w dobrym punkcie handlowym odstąpię natychmiast oferty do Rozwoju pod Piekarnia 6571-2

Z powodu zmiany interesu sprzedam skład paszy węgla i drzewa z mieszkaniem wiadomości Andrzeja 10 sklep cukierniczy 6559-3

Sklep spożywczy z pokojem do sprzedania Anny 196556-5

Kto chce kupić lub sprzedać za raz domy sklepy gospodarki wille i t. p. pośredniczy Rzeźnik agent biura Fortuna Rzgowska 75 6551-4

Do sprzedania sklep spożywczy Bałuty Nowo-Łagiewnicka 11 6561-3

Różne:

Chłopaka przyjmie do posług stolarnia Napiórkowskiego 7 przy Górnym Rynku 6552-1

Potrzebny chłopiec do zakładu blacharskiego Juljusza 25 zgłaszać się od 6 do 8 godzin. wieczór. 6580-1

Potrzebna służąca do gospodarza Sienkiewicza 13 Pomorski 6582-1

Poszukuje zaraz 2 osoby z kuchnią oferty sub...

Zamienię duże mieszkanie z balkonem na sklep lub budkę Żelazna 7-21 6592-1

Potrzebne dziewczyny do pakowania (tasowania) Brzezińska 56 apteka 6593-1

Fotograf retuszer - operator zdolny potrzebny Piotrkowska 76 Tyraspolski 6594-1

Pokój duży w okolicy Głównej zamienię na pokój z kuchnią z dobrą dopłatą, zgłoszenia do Rozwoju pod Zamiana 200,000 6601-2

Dzierżawę sadu z mieszkaniem odstąpię w okolicy Konstancynowa wiadomość Kilińskiego 36 ślusarnia 6599-2

Potrzebna prasowaczka na drobniaki i koszule Kilińskiego 152 6598-4

Poszukuje pracy młody energiczny człowiek z dobrimi świadectwami i praktyką buchaltera przyjmie prace w jakimkolwiek zakładzie kasiera magazyniera ekspedjenta mogą złożyć kauce oferty do Rozwoju pod „W. D.” 6535-2

Potrzebny chłopiec do praktyki do fryzjera Rokicinska 94 6552-3

Udzielam korepetycji w zakresie 4 klas Wólczajska 148 m. 20 6560-5

Panienska mająca praktykę sklepową poszukuje zajęcia Lipo wa 58-1 6558-3

Panienskę lat 14-15 przyjmę do nauki pończoch Piotrkowska 185 6555-1

Potrzebny człowiek samotny do koni u ogrodnika Brzezińska 101 6554-2

Technik-rysownik kalkulator. ogrzewalnik z 15 let. prak. biurową poszukuje zajęcia laskawe oferty w red. Rozwoju dla Repatrianta 6565-3

Poszukuje posady jako gospodyni mogę się zająć kuchnią oferty pod Gospodyni do Rozwoju 6564-3

Pracownia Wandy Główna 55 2 piętro front wykończa gustownie kostiumy 12,000 płaszcz 10,000 suknie letnie 4,000 6463-2

Potrzebna zdolna pracznica do pralni Al. Kościuszki 41 6562-1

Poszukuje pracy bufetowej lub kelnerki oferty pod Bufetowa do Rozwoju 6870-1

Potrzebna młoda dziewczyna do służby Wólczajska 91-36 od 4 do 6 p. poł. 6507-1

Hafy kolorowe białe i merszki ręczne przyjmuje Wanda Bossowna Nawrot 8 lewa oficyna parter 6510-2

Poszukuje pokoju ameblowanego bez względu na wejście dobrze zapłacone oferty dla Majstra fabrycznego w Rozwoju 6604-1

Panienska do sklepu kolonialnego potrzebna Karola 26 7603-1

Czeladnik krawiecki sztuczko wiec lub podręczny poszukuje pracy oferty do Rozwoju pod Czeladnik 6502-1

Potrzebna młodzi ślusarze podręczne Kruoz 4 6511-1

Potrzebny retuszer (ka) do zakładu fotograficznego „Apolo” Rzgowska 2 6518-1

Wdowa inteligentna poszukuje posady gospodyni do pojedynczej osoby oferty do Rozwoju pod Inżynierowa 6519-1

Prawcowa znająca dobrze szycie poszukuje szycia w domu prywatnym wiadomość Płowa 15 Wilczyńska 6521-2

Młoda panienska poszukuje posady za gospodynię u jednej osoby oferty pod № 42 6528-2

Potrzebna prasowaczka pralni Matyldy Kilińskiego 40 6530-2

Powery w dobrym stanie jeden damski koła cynglowki i wszelkie reperacje wykonuje warsztat Główna 11 6531-5

Zaginat pies sredniego wzrostu sierść gładka krótka koloru jasnej szeczciny kły podwójne nos czarny odprowadzić za wynagrodzeniem Piotrkowska 101 m. 6 6532-2

Potrzebni stolarze Pomorska 30 u Tapiera 6533-2

Rutynowana treblanka może obrać posadę na stałe ewentualnie na wyjazd zgłoszenia listownie do redakcji pod Rutynowana 6535-1

Poszukuje posady w charakterze gospodyni z prasowaniem sztywnej bielizny i chemicznej może być w miejscu lub na wyjazd oferty pod „Z. R.” 6542-2

Zdolna prasowaczka poszukuje pracy może być na stałe Franciszkańska 58-6 7541-1

Przyspasabiam w zakresie sześciu klas 6 go Sierpnia 14 pralnia 6537-1

Kasjerka ekspedjenta potrzebna do cukierni Tadeusza Szaniawskiego zgłaszać się z ofertami od 8 rano do godz. 12 w południe 6550-1

Gospodyni potrzebna do cukierni Tad. Szaniawskiego zgłaszać się proszę wraz z ofertami od 8 rano do 12 w południe 6548-1

POTRZEBNA gospodyni do samotnego oferty do Rozwoju pod Młoda 6617-1

Zagubione dokumenty

Pawłak Tomasz zagubił patent na owoc i lody wydany w Łodzi 6579-1

Antoni Zawłocki zamieszkały przy ul. Wysokiej 26 zagubił kartę powołania wydaną w Staradzu 6534-2

Lehman Juliusz zagubił paszport polski wydany w Łodzi 6513-2

Właderek Franciszek zagubił paszport polski wydany w Łodzi oraz metrykę śmierci na imię Zofii Romanowskiej wydaną z parafii Kotuszów. 6515-2

Borkiewicz Józef zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w gm. Lysowice 6516-2

Gralak Marja zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 6536-2

Piechocki Antoni zagubił paszport polski wydany w Łodzi 6539-2

Sliwiński Adam zagubił paszport polski wydany w Belnie 6555-3

Skradziono dowód osobisty z portfelem na imię Gustawa Bucholca zam. Grabowa 15 6557-3

Maksymowicz Józef zagubił kartę wojskową wydaną z P. K. U. w Łodzi 6568-3

Juszczak Bolesław zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 6567-3

Marcinkowski Bolesław zagubił świadectwo szoferskie wydane przez 6-ty dyon. Wojs. Sam Łódź 6566-3

Korbanski Eugeniusz zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi 6569-3

ROBOTNICY!

Taniej niż na Piotrkowskiej, w tej samej cenie jak na starówce, poleca gotowe ubrania nowe i używane polski sklep ubrań R. KEMPNY, ul. Nawrot 41 Róg Kilińskiego o. 2865K

Dr. Edmund Ekkeert

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje od 3-8 ul. Kilińskiego 137 (róg Głównej) № 316 W.U.Z. (2964K)

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz przyjeżdż od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 0215

Sprzedam

3 towarowe bryki, dorozkę, rolę węgę fargon kryty, 2 resorki małe, 2 bryczki, wóz w deskach parę kół używanych, ul. Kalenabcha 24 (Bałuty) u gospodarza

Dr. STAWOWCZYK

Sienkiewicza 9.
Choroby wener. i skórne
Przyjm. od 9-10^{1/2}, i 5-7 (2960)

Sad owocowy

jest do wydzierżawienia u R Saurer w Rudzie Pabjankiej. (2934P)

Aleksandrów pod Łodzią ul. Parzenczevska № 30 dom z piekarnią i ogrodem

do sprzedania

Wiadomość na miejscu, 2871K

Dubeltówka

12-ka sprzedam zaraz Zielona 37 u Matysa w składzie paszy. 2969s

SÓL

w większych ilościach na składzie
Łódź, ul. Wólczajska 126 2905K

Nagrody 3 tysiące

dam temu kto wskaże gdzie się znajdują gołębie pocztowe puszczone 25 czerwca 5 sztuk z obrączkami z właściwym adresem w Koluśkach. Zgłaszać się pod adresy które były pisane na obrączkach 2955K

Amerikanie.

Sprzedam natychmiast podmiejski 10 morgowy dworek inwentarz kompletny 409 drzew owocowych bryczka, Wszystko w najlepszym stanie i porządku, Wiadomość ul. Rzgowska Nr. 208 2951p

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE — 180 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk. wśród drobnych — 80 mk. NEKROLOGI — 90 mk. KOMUNIKATY — 100 mk DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE — 10 mk. ZA WYRAZ. DUZE LITERY 120 mk. DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY — 5 mk. Najmniejsze ogł. 100 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 proc, DROZEJ ZAGRANICZNE 100proc, DRO-EJ, Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 lamy, za tekstem 5 lamów.
ARTYKULY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.
Każda nowa podwyzka obowiazuje już przyjeće ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.
Red. odpowiedzialny Sewerny Bałkowski
W. Tłoczni T. Czajewskiego